

65 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-18986426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 092670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

VOL. C I

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

STŘEDA 25. LISTOPADU 1992 - Čís. 26

Czechoslovak Daily Herald

WEDNESDAY NOVEMBER 25, 1992

V ČSFR "zapomněli" oslatit 28. říjen 1992

ITIS Praha

Československo se dostává do varu. Ze všech míst a vrstev se ozývají hlasy nespokojenosti občanů se stavem v zemi a v celém Československu probíhají tábory lidu a mítinky podporující zachování státu či požadavky na referendum, které musí jako jedině rozhodnout, má-li se náš stát rozdělit či ne. Za této situace dne 24. října 1992 proběhla v severovýchodních Čechách, v městě Náchodě, Mezinárodní konference pro záchranu republiky. Její účastníci se sjeli prakticky ze všech míst republiky k jednodennímu rokování co dělat proti zlovůli těch, kteří zcela bez ostychu a naprosto proti jakýmkoliv demokratickým pravidlům přijímaným v civilizovaném světě rozbíjejí stát. Během jednodenního jednání proběhla celá řada referátů, připomínek i názorů, které jednoznačně podtrhovaly nutnost zachování Československého státu. Jmenujme alespoň hlavní autory v pořadí tak jak vystupovali. Byli to Ing. Dr. Bohumil Kobliha z Londýna, pan. J. Šimůnek ze Švédska, pan Miroslav Dolejší, autor Analýzy 17. listopadu 1989, pan Jan Valenta, předseda Národně demokratické strany, Ing. H. Humpola CSc., PhDr.

Pokrač. na str. 4

Nový rozvoj škol v Čechách

A.K.S.

16. října 1992, Hradec Králové, Československo — Předpokladem dalšího rozvoje v Čechách je úspěšný rozvoj výchovy. Ojedinelé případy vývoje výchovy jsou již znatelné, tak jak je tomu v Hradci Králové. Od počátku roku 1992 jsme byli svědky povýšení Pedagogické fakulty na Vysokou školu pedagogickou v Hradci Králové, a to díky úsilí nynějšího rektora docenta dr. Oldřicha Richtereka a prorektora pro studium docenta dr. Zdeňka Půlpána, dále otevření Biskupského gymnázia díky úsilí biskupa Otčenáška a důstojného pána Sochy, otevření První soukromé základní školy díky úsilí dr. Vladimíra Václavíka a ředitelky Mgr. Svatavy Černé a otevření Prvního soukromého jazykového gymnázia díky úsilí docenta dr. Vladimíra Taubnera, docenta dr. Ivo Volfa a ředitele dr. Ladislava Bartůšky. Za vedení ředitele Rudolfa Faltejska, veřejná základní škola v Pouchově se stala humanistickou školou lásky a radosti pro žáky, učitele a rodiče, v duchu výchovy křesťanské. Také YMCA a YWCA v Hradci Králové pod vedením předsedy Ing. Jiřího Lyka a místopředsedkyně Doc. Marie Sovové se navrací k jejich poslání ve výchově mládeže. YMCA v Hradci Králové

Pokrač. na str. 4

NOVÝ KONGRES - JAKO STARÝ

Don Markey
Spotlight, 23. listopadu 1992

Nynější členové Kongresu dosáhli znovuzvolení v úžasné velkém počtu vzhledem k rozhněvaným voličům při volbách. Jak to udělali?

Přes převládající nelibost voličů vůči korupční a arogantní činnosti senátorů a reprezentantů a přes úspěch iniciativ pro omezení termínů na 14ti státních volebních lístcích, 83% "incumbents" (dřívějších členů), kteří chtěli být znovu zvoleni, to ve volbách vyhráli.

Jedním důvodem k tomu bylo, že "inkumbenti" měli přístup k větším peněžním fondům než jejich soupeři.

Výsledek byl takový, že jen 27 členů Domu a Senátu bylo skutečně poraženo 3. listopadu, ačkoliv Sen. Wyche Fowler (D-GA) by k tomu mohl být přidán; bude čelit "runoff election" 24. listopadu.

Tento malý obrat byl výsledkem v 26 závodech členů Senátu (plus 8 prázdných míst, do kterých se také volilo) a 346 členů Domu zástupců. V Kongresu bylo celkem 472 křesel k zaplnění.

Spotlight 14. září předpověděl, že v Kongresu nejméně 25% křesel bude mít nové okupanty po všeobecných volbách. Při tomto odhadu bylo

Pokračování na str. 5

Nový prezident Bill Clinton a Rev. Jesse Jackson vycházejí v neděli po bohoslužbách z katolického kostela Sv. Teresie v Little Rock, Arkansas.

Otázka k "Sedmé velmoci"

Ing. Jaromír Thuma, Praha

Dovolte, vážení čtenáři, abych navázal na článek M. Schulze (RFE) "Sedmá velmoc", otištěný v Nedělním Hlasateli č. 36/1992. Ne že bych snad chtěl s autorem polemizovat, nebo dokonce vyslovovat nesouhlas, to chraň Bůh. S tím, co píše ve svém článku, z hloubi duše souhlasím. Jeho slova jakoby ve mně rozehrála struny dokonalé resonance. Jak jsem však článek pročítal, napadla mne otázka: "Zmýlí-li se novinář ve svém úsudku, je povinen to čtenářům přiznat, či ne?" A to mne donutilo napsat tuto stat'.

V minulosti bylo u nás v Československu více novinářů, kteří se smířili se stavem nutícím je psát jen to, co bolševická vláda připouštěla, než těch, kteří se odmítli té moci podrobit. Ti první psali, tak jak se žádalo, ti druzí odhodili pero a šli raději dělat něco jiného, protože nedokázali lhát!

Když se v listopadu 1989 u nás zdánlivě protrhl "smogový oblak socialistické cenzury", vrátili se mnozí, jejichž pero po leta odpočívalo, zpět k papíru. Samozřejmě kolem nich se jen hemžilo novinářů oné prvé kategorie, těch "tolerantních", kteří rychle přehodili vyhýbku a ze socialistické tratě přejeli na trať demokraticky sametovou. To je život. Vždyť ti "přešaltrovaní" neudělali nic jiného, než co udělalo tolik bolševických kádrů v oblasti politiky a ekonomiky. Je logické, že ve

Pokračování na str. 5

Prodává Israel americkou technologii?

Rowland Evans, Robert Novak
Conservative Chronicle

Washington — 24. března, tři dny předtím, než sloupkař New York Times A. M. Rosenthal nás nazval "Pinocchio" za prozrazení, že Israel se pokouší prodávat střely, obsahující americkou technologii, jejíž vývoz je zakázán, sdělil Pentagon v memorandu vysoké úrovně, že Israel "prodává" několik takových střel "bez souhlasu Spojených států".

V důvěrném memorandu Jamesi Lillymu, asistentu sekretáře obrany pro mezinárodní záležitosti, od poslance Henryho Sokolského stálo, že analýza CIA více než odpovídá, že Popeye opravdu obsahuje americkou technologii a používá pokročilého systému U.S. pro vysokou přesnost.

Popeye, vyráběný v Israeli, je "air-to-ground missile", který jak ve svém útoku proti nám Rosenthal tvrdil, je stoprocentně israelský. Toto není poprvé, kdy Rosenthal vzal v potaz naši pravdivost a nespravedlivě nás nařkl, že jsme "otevřeně proti—israelští sloupkaři." Dříve napadl naši zprávu o israelském útoku na U.S.S. Liberty v r. 1967, a ignoroval dopis od pensionovaného amerického diplomata Dwighta Portera, který naši zprávu potvrdil.

Doposud jsme mu na to plně neodpověděli. Respektujeme Rosentha-

Pokrač. na str. 4

Československo

Nový americký velvyslanec v Československu Adrian Basora se během návštěvy Slovenska sešel se slovenskými novinami. Kromě jiného řekl, že americká vláda zatím neuvažuje o otevření velvyslanectví v Bratislavě. Bude se o tom uvažovat, až když se Československo skutečně rozdělí na dva samostatné státy.

■ VILNO, Litva

To, co udělali občané této maličké, malebné bývalé sovětské republiky, vypadá na první pohled podivně, poplašeně a dokonce zlověstně. Je tomu méně než tři roky, co Litevci prohlásili svou samostatnost, a již při nedávných volbách zamítli podnikavé vlastence, kteří získali svobodu pro jejich zem. Zvolili zbytky staré, nenáviděné komunistické strany, která 50 let držela Litvu pod nemilosrdnou patou Moskvy. Ale toto není malý krok zpět pro Litvu, ani to není pomsta dřívějšího Sovětského svazu. Málo zdejších občanů očekává, že vítězství bývalí komunisté — znovuzrození jako sociální demokraté — vrátí zem zpět k totalitnímu zřízení a ústřednímu plánování.

Místo toho se v jejich volbě odráží ty nejstarší tradice americké demokracie. Litevci použili svého práva vyhodit jednu skupinu "flákačů" — a dát starým "vyžíračům" novou možnost.

Nová nezávislost vlastně nevynešla na povrch to nejlepší v této zemi: s 3.7 milionu lidí, která po 11 století odrážela různé větší agrese v zoufalé snaze zůstat naživu.

"V celé naší historii, my Litevci jsme vždycky s někým bojovali," řekl Jonas Mikėlinas, respektovaný akademik a žurnalista. "Na neštěstí teď, když jsme svobodní a nezávislí a nemáme žádného zahraničního nepřítele, bojujeme mezi sebou."

Ať už bylo zdrojem nesnází cokoli, dává se vina prezidentu Landsbergisovi a jeho vládnoucímu hnutí, zvanému Sajudis, které vedlo k nezávislosti, a teď dostalo jen 35 křesel v novém parlamentě s 141 místy. Demokratická strana práce — strana bývalých komunistů — získala jasnou většinu — 79 křesel. Vůdce této strany Algirdas Brazauskas bude pravděpodobně zvolen za prezidenta, až se parlament sejde tento týden.

Brazauskas, 60, není žádný "ne-

obrácený bolševik". Je to reformátor jako ruský prezident Boris Jelcin. Teď se jeho demokratická strana práce hlásí k sociálně demokratickým ideálům, a zdůrazňuje svou oddanost demokracii a posílení litevské nezávislosti. Vůdce strany říká, že jejich hlavním cílem bude "oprávnění", ne zrušení hospodářských reforem volného trhu.

Bude to úloha herkulovská.

■ SARAJEVO, Bosna

Slibné zastavení boje se prakticky zhroutilo v neděli v největším bombardování Sarajeva dělostřelctvem od doby, kdy začlo příměří před deseti dny.

Jinde, válečné lodě NATO a západní Evropy začaly plnou blokadu Srbska a Černé Hory v Jaderském moři, zatímco pro trpící lid Bosny se objevily první potvrzené zprávy o smrtící nemoci — tyfu — a nařčení, že Srbové používají raket Scud.

Vyšší důstojník bosenské armády řekl, že asi 12 raket bylo přestěhováno z města Banja Luka, které je teď pod srbskou kontrolou, konvojem minulou středu a instalováno v městě Modrica a Odzak.

Ale snad právě tak hroživou byla zpráva o vypuknutí tyfu v Bosně. Světová zdravotnická organizace v Ženevě hlásila, že nedávno bylo potvrzeno asi 25 případů této nemoci v oblasti Jajce, převážně muslimském městě, kterého dobyli Srbové koncem minulého měsíce. Ale řekla, že pravdivý počet bude asi mnohem vyšší. Agentura UN oznámila, že zdroj této nemoci, která může být osudná, není — ličena, je skoro určitě nakažená voda v Jajce.

■ WASHINGTON

Experti na obranu se obávají, že rozšiřování poměrně levných raket — cruise missiles — hrozí opatřením silných nových zbraní rozvojovým zemím.

Tyto okřídlené zbraně poháněné jety by mohly být mnohem více ničivé než balistické střely jako iracký Scud. Scud má přesnost asi půl míle, kdežto cruise missile může trefit cíl s přesností asi 40 stop. Příjímač v této raketě může použít signálů, vysílaných ze satelitů se systémem, určujícím polohu v prostoru, což přispívá k přesnosti střely.

Jeden z nezávislých expertů, Irving Lachow, znalec zbraní, který píše doktorskou thezi o raketách řekl: "Můj názor je, že cruise missiles nebudou hrozbou pro Spo-

HASIČ — HRDINA

Lt. Chris Reynolds dobře drží dítě, které zachránil z hořící budovy v Holyoke, Mass. Oheň usmrtil tři jiné děti a poranil nejméně sedm osob. Náměstek šéfa Douglas Moran řekl o Reynoldsově záchranném úsilí: "Nikdy jsem neviděl něco tak statečného."

jené státy, ale budou problémem pro Střední Východ, kde jsou země blízko sebe."

■ LONDÝN, Velká Británie

Šok nad zhoubou, způsobenou ohněm ve Windsor Castle způsobil pochyby o opatřeních proti ohni, která byla považována za příliš nákladná. Britský tisk přidal "palivo" k debatě zprávou, že oheň byl způsoben tím, že lampa zapálila tekutinu, používanou k čištění malovaných obrazů. Zprávy kvotovaly nejmenované vyšetřovatele a sdělily, že tekutina se nešťastnou náhodou rozlila na halogenovou lampu a tím vznikla koule ohně, která proběhla celou sekci hradu. Oheň zůřil 30 hodin.

Tento největší obývaný zámek na světě, 800 let starý, neměl žádný systém stříkaček na hašení (sprinkler systém), a před pěti lety byl zmenšen počet členů jeho hasičského sboru královskou ekonomizační akcí; v zničeném křídle nebyly dveře proti ohni.

Zrestaurování zámku bude stát, podle odhadů, miliony dolarů. Britská vláda říká, že bude krytí větší

část výdajů, ale mnozí členové parlamentu míní, že by to měla zaplatit královna.

Intelligence Digest (I.D.) — Mírové debaty nebyly zdrženy jen kvůli americkým volbám, ale také kvůli vnitřní domácí politice v Izraeli a v arabských státech. Izraelský ministerský předseda Jicak Rabin, ačkoliv by rád došel k dohodě, nemůže schválit úplné vrácení území Golanových výšin Syrii, protože v kampani slíbil, že to neudělá. Odchýlit se od svého slibu by bylo pro něj politicky nákladné. Také ho brzdí neúspěch vlády zlepšit hospodářskou situaci Izraele a vnitřní bezpečnost. Mezitím syrský prezident Hafez Assad si chce udržet vedení arabského světa tvrdé linie. Proto by pro něj bylo hanbou přijmout cokoli jiného od Izraele než úplné vrácení Golanských výšin. Egypťané nejsou schopni hrát jakoukoli vůdčí roli v mírovém procesu, protože mají své vlastní potíže doma s neklidem mezi fundamentalisty.

Czechoslovak Daily Herald DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
TEL.: (708) 749-1891 and 749-1898 — FAX: (708) 749-1935
Second class postage paid at Berwyn, Illinois
Published Wednesdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$30.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$28.00	6 months \$55.00	\$33.00
12 months \$80.00	\$50.00	12 months \$99.00	\$60.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněním článků stotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo skracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za směnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars

3 months \$ 45.00	\$26.00
6 months \$ 84.00	\$45.00
12 months \$150.00	\$78.00

First National Bank of Cicero

The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 708-5000

Serving Our Community Since 1921

A PINNACLE BANK

- 24 Hour Cash Station
- Two Locations
- Free Parking
- Drive-Up Banking
- Complete Trust Service Available

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero
Cicero, Illinois 60630, Phone 708-5000, Member FDIC

Bosenský uprchlík si veze na trakaři své svršky kolem ozbrojených vozidel UN, na periferii města Travniku.

Bud' hajzl, to se vyplácí!

Ing. Jaromír Thuma, Praha

Občane postkomunistické země, odhod' veškeré morální zásady, pokud jsi vůbec kdy nějaké získal, staň se "hajzlem" mezi lidmi, budeš oslavován a vážen. Zahod' bohatství ducha a vrhni se na bohatství pozemského mamonu. Vůbec nezáleží na tom, jak jej získáš. Každý způsob je dobrý. Můžeš krást, podvádět, jen když to sype! Jsi—li blb a myslíš si, že s poctivostí někde dojdeš, jsi na špatné cestě. S tím se nikam nedostaneš. A nějaké znalosti? Nesmysl! I kdybys měl na Nobelovu cenu, nic ti to nedá. Nezahodíš—li všechny ideály, zůstaneš jen velkou nulou!!!

Ano, to je krédo velké části našich občanů. Vychoval je k tomu komunismus a žijí tím. Pro mnohé takové je morálka stejně nepochopitelným pojmem, jako Einsteinova teorie relativity. Jsou nakaženi nemocí, která je mnohem zhoubnější než AIDS, Je to "ztráta lidskosti!" Není provázána horečkami, neprojevuje se žádnou hyzdící vyrážkou. Lidé, dají—li se vůbec ještě lidmi nazývat, nakažení touto nemocí, dokáží jít za svým osobním blahem tak říkajíc "přes mrtvoly".

Komunismus dělal vše pro to, aby z lidí vymýtil veškeré základy morálky a především víru v Boha. Místo toho rozesíval jedovatě sémě sobectví a nenávisti. Z lidského slovníku vyškrt skromnost a nahradil ji namyšleností svých "internacionálních pravd". Kroutil si charakter podle svého obrazu. Kdyby se to odehrávalo ve středověku, bylo by to prohlášeno za dílo ďáblovo. Dnes je to jen malý prohřešek minulosti, který je dávno promlčen. Ve středověku by hlasatele takových zhoubných myšlenek postavili na pranýř, nebo upálili. Dnes je tolerujeme. "Huba", dříve plná výroků syfilitického Lenina, chrlí dnes na svém okolí vodopády prázdných slov o humanitě a lidskosti. Drže tím zakrývá svoji vlastní podstatu, svoji morální špinavost a zpravidla úspěšně! Zpravidla je teď "podnikatelem", který si žije podle svého a kterého vůbec nezajímá zda jiným vůbec na život zbývá.

Šel jsem od Můstku k Národnímu divadlu. Předě mnou kráčela skupinka současných podnikatelů. Nechtěně jsem v chůzi vyslechl část jejich rozhovoru, byl totiž tak hlasitý, že se nedal přeslechnout. Poslyšte, co si říkali:

1. hlas: "S tou naší humanitární organizací to budeme muset skoncovat. Sice to za ten rok hodilo pěkných pár táců, ale už to nemá perspektivu. Budem to muset zabalit."

2. hlas: "To už jsem ti říkal před měsícem. Ted' bychom se měli vrhnout na zastavárenství. Jinak se nehne. Ty také s tím svým platem doktora v nemocnici nikam nedođeš."

1. hlas: "To také vím, ale nějaký bazar nám těžko něco hodí."

2. hlas: "Tak to jsi vedle, to hodí balík. Lidé ted' budou mít čím dál tím větší dales a aby přežili, tak se budou zbavovat všeho, co bude mít nějakou cenu. A tam je naše šance. Rozklepaná sklerotická bába nám přinese zlatý náramek, aby měla druhý den na večeri. My jí ho oceníme jako pozlacený stříbro, dáme jí pár babek a další den ho stělníme za pár táců nějaké šlapce. Bába bude spokojená, že bude mít na chleba a my si dáme béne u Malířů (nejluxusnější a nejdražší restaurace v Praze na Malé Straně — pozn. autora)."

V té chvíli se mně začalo dělat špatně. Byli jsme nedaleko Národního divadla, u kostela sv. Václava. Tam se stalo cosi, co mne zcela dorazilo. Ten první se v chůzi obrátil ke kostelu, za mírné úklony se pokřivoval a kráčel dál. Na dotaz druhého, co blbne, stroze odpověděl: "Co by, to si nedovedeš představit jak na to lidi dají, když si myslí, že jsem věřící. Ve špitále ti hned strčí do kapsy o stovku víc". Dál myslím není třeba slov.

Žijeme v hrozné době, plné rozporů a zmatků. Ještě jsme si nestačili uvědomit, že lidská morálka je tím základem, na kterém lze stavět. Nelze ji koupit, musí být součástí člověka. Pokud si to uvědomí všichni, kteří chtějí žít ve skutečné demokracii a budou sami v sobě hledat tyto ztracené hodnoty, budeme mít naději do budoucnosti. Chceme—li někdy "vykročit do Evropy", musíme tam vykročit jako lidé. Jinak nás Evropa bude dál pokládat jen za barbary z východu. Přestaňme tolerovat mezi sebou "hajzly", vraťme se k lidství a budeme zas váženi od celého kulturního světa!

Prohlášení Náchodská výzva

Podepsaní účastníci Mezinárodní konference pro záchranu republiky, konané dne 24. října 1992 v Náchodě, Československo
konstatují

že organizovaný rozpad státu je neústavního charakteru a proto se
usnesli

1. Vyzvat Ústavní soud ČSFR k přezkoumání ústavnosti postupu současných politických reprezentací
2. Upozornit Radu bezpečnosti OSN na nebezpečí destabilizace celé oblasti střední a východní Evropy v důsledku protíústavního rozpadu ČSFR, který má antidemokratický charakter a je tedy v rozporu se Všeobecnou deklarací lidských práv a svobod OSN.
3. Požádat vlády velmocí a členských států zemí ES, aby nepodporovaly protíústavní a protizákonný postup představitelů československého státu.
4. Požádat tyto vlády o iniciaci přezkoumání rozpadu ČSFR z hlediska mezinárodního práva a upozornit na důsledky ústavně právní stability všech členských států OSN.
5. Doporučit expertizu právní komisi OSN, popřípadě Mezinárodního soudu v Haagu.
6. Obrátit se na předsednictvo federální vlády a Federálního shromáždění ČSFR s upozorněním na protíústavní postup politických reprezentací a žádat celostátní referendum.
7. Vyzvat exilová sdružení k přípravě podpory národů Čechů a Slováků ze zahraničí, dojde—li v důsledku násilného rozpadu státu k občanské válce.

Za účelem obrany národní svébytnosti a státní suverenity
se ustavuje

ČESKOSLOVENSKÁ LIGA,

která bude působit na celém území Československa a požádá o registraci v rámci platných zákonů jako společenská organizace otevřená všem bez ohledu na stranickou příslušnost.

Ve své činnosti bude Československá liga pracovat se všemi organizacemi v Československu i exilu, které budou bojovat v zájmu zachování společného státu.

Text tohoto prohlášení — Náchodská výzva bude předán sdělovacím prostředkům v ČSFR a v zahraničí.

Předseda Československé ligy: Miroslav Řezníček

Tajemník: Karel Netresta

Pokladník: Jan Matuška

Kontaktní adresa v ČSFR:

Karel Netresta, Železniční kolonie 287, CS-547 01 Náchod

USA

V USA žije 1,882.897 Slováků. Úřad pro sčítání lidu v USA vydal konečnou zprávu o složení obyvatelstva USA na základě sčítání v r. 1990. Celkem 1,882.897 obyvatel se přihlásilo k slovenské národnosti. Čechů je v USA 1,300.120 a za Českoslováky se přihlásilo dalších 315.285. Největší národností v USA jsou Němci, skoro 56 milionů, dále 38 milionů jsou Angličané.

Intelligence Digest — Náklady na sjednocení Německa stoupají. Agentura na privatizaci, Treuhand, odhaduje, že hodnota dříve východoněmeckých firem v počtu 8,500 není vyšší než \$56 bilionů. V roce 1990 byl odhad \$431 bilionů. Bylo také oznámeno, že zisky dosažené z prodeje majetku, kdysi v rukou tajné policie Východního Německa a armády, nebudou dost velké, aby kryly veliký schodek agentury.

BERLÍN, Německo

V Německu byli nedávno zatčeni tři Poláci, kteří se snažili prodat nukleární hlavici z bývalého Sovětského svazu, zároveň s deseti kilogramy 235 a kasia 137. V jiném případě bylo zatčeno sedm lidí v Mnichově německou policií, protože měli u sebe 2.2 kg vysoce

obohaceného urania. Na začátku tohoto roku bylo nalezeno na parkovišti ve Vídni kvalitní uranium k výrobě zbraní. Prodávací hledali kupce ze Středního východu. Není přesně známo, jaké množství nukleárního materiálu bylo tajně vyvezeno z bývalého SSSR, a komu byl materiál prodán.

Intelligence Digest — Podle zpráv disidentské skupiny People's Mojahedin koupil Iran čtyři nukleární hlavice od bývalé sovětské republiky Kazachstanu. Skupina také tvrdí, že několik expertů z Kazachstanu je teď v Iranu a pracuje v iránském programu nukleárních zbraní. Tyto hlavice mají být součástí raket Silkworm, vyrobených v Číně. Vyjednávají o tom v dubnu vrchní státní úředníci Iranu a Kazachstanu.

News Reports — Papež Jan Pavel II. přijal pozvání od izraelského ministerského předsedy Šimona Perese k návštěvě Israele. Papežova návštěva je posledním krokem k procesu normalizace styků mezi Vatikánem a Israelem, začatém v červenci. Vztahy mezi Vatikánem a Israelem byly v minulosti ovlivněny starostmi Vatikánu o Palestinu, z nichž mnozí jsou křesťané.

Sejček, JUDr. Skácel a další.

Dr. Kobliha ve své "Náchodské konzultaci" jak své vystoupení nazval zdůraznil, že proti nám občanům, zastáncům společného státu, stojí vrcholní manipulátoři, kteří mají k dispozici miliardy na podporu své rozvracečské činnosti. My proto proti nim máme ale svá srdce a mozky. Řekl, že my jsme pokračováním idejí státnosti a musíme naslouchat své historické politické zkušenosti a instinktům. Řekl, že bude—li pan Josef Novák dělat vše jen aby uživil rodinu, národ nepřezije, ale nepřezije dlouho ani pan Novák.

Pan Miroslav Dolejší mluvil o strategii sil politického podsvětí, které využívá všech prostředků ke zvýšení své moci. Je pochopitelné, že rozšíření jejich vlivu brání státní svrchovanost a její obrana. Proto se snaží rozložit státy. A Československo právě dnes pocítuje bezprostřední nápor sil politického podsvětí nejvíce. V historických pohledech se vrátil k dějinám tohoto vlivu a uvedl detaily jak právě chartisté byli instruováni k celé akci tak zvané sametové revoluce a všeho toho co dnes prožíváme.

Pan. J. Valenta upozornil na nebezpečí konfrontace po možném rozdělení a řekl: "Dnes není jediné síly ve státě, které bychom mohli věřit. Politické strany jsou ve stavu naprostého chaosu a rozpadu. A mezi těmi, kteří národ zradili jmenoval Lidovou stranu Československa, nyní zcela kolaborantskou a spolupracující na rozpadu státu. Tolik alespoň ve stručním nástinu.

Důležitou částí pořadu jednání byla závěrečná deklarace nazvaná "Náchodská výzva", odhlasovaná 32 hlasy (2 se zdrželi hlasování). Z ní vyplývá celá řada úkolů, které bude naplňovat k tomu účelu ustavená Československá Liga. Liga byla prohlášena za paralelu Mezinárodního hnutí za demokratické Československo.

Dne 27. října ve čtyři hodiny odpoledne proběhla na Václavském náměstí mohutná manifestace za účasti nejméně deseti tisíc občanů. Promluvil zde osmnáct řečníků značné části politického spektra, včetně podpůrců nerozděleného Československa z Německa a Velké Británie

Řečníci se setkali s Klausovskou klikou složenou očividně z profesionálů, která se snažila shromážďení lidu rozbít. Shromážďení předcházelo od dvou hodin "pohřební" průvod, oznamující konání manifestace. Členové Demokratické strany, Národně demokratické strany a Strany pro sociální spravedlnost nesli "rakev" přikrytou československou vlajkou a standarty o tom jak pan V. Klaus bude pohřbívát republiku. Průvod procházel Václavským náměstím, Příkopy, Celetnou ulicí, Staroměstským náměstím a skončil pod sochou Svatého Václava opět na Václavském náměstí. Zdá se, že právě tento průvod způsobil poměrně vysokou účast občanů, poněvadž plakáty vylepené v předvečer byly v noci kýmisi pečlivě strhány.

Dne 28. října měl zamluvené Václavské nám. pan Dr. M. Sládek, pro manifestaci Republikánů. Manifestace byla sice vzorně organizačně připravena, ale byla bohužel jen republikánským politickým rally než výzvou k celonárodnímu zápasu o zachování Československa. Pan Dr. Sládek sám, očividně nepochopil smysl 28. října.

Celkově bylo ostudné, že Václavské náměstí, které jindy na tento nejvýznamnější svátek Republiky bylo zaplaveno prapory, naše československé vlajky vlály pouze na budově Národního muzea, paláci Státní banky a Melantricha. Národní tisk, ani televize a ani rozhlas 28. října nevzpomněly. Jako by byly zcela ovládnuty už jen Zombi či hotentoty. Referáty o hořejších manifestacích v masmédiích, pokud vůbec nějaké byly, podávaly obraz silně zkreslený a v neprospěch akcí na zachování Československa.

Nový rozvoj škol v...

mají následující programy: Studie Bible, angličtina, němčina, klub pro mládež, zájmové skupiny, tělesná výchova, zájezdy do letních táborů v sousedních státech, a nyní Středisko křesťanské pomoci. Jejich služba mládeži je omezena počtem místností, které jim byly dány k dispozici — z majetku YMCA. S navrácením správy jejich budovy, YMCA a YWCA budou mít příležitost plně vyvinout jejich služby mládeži v Hradci Králové. Tyto důležité změny ve výchově jsou vítány a aktivně podpořeny školními inspektory paní Dřevíkovskou a panem Jankovským. Několik soukromých a veřejných základních a středních škol v Hradci Králové jsou ochotny poskytnout tříměsíční pobyt, zkušenost učení, učebnice a Bibli studentům českého jazyka z Katedry slovanských jazyků na Kyjevské univerzitě T. G. Ševčenka na Ukrajině. Nesčíslné množství občanů dobré vůle přispělo k tomuto rozvoji výchovy v Hradci Králové.

Toto jsou zásadní a důležité počátky změn ve vývoji výchovy nejen ve východních Čechách, ale v celé zemi. Jsme svědky, že jmenované regionální centrum se probouzí k potřebě demokratického přebudování zdejší společnosti na úrovni duchovní i hmotné. Výchova člověka se stává opět vůdčím prostředkem v této činnosti směřující ke změně společnosti.

Při oslavách zřízení Vysoké školy pedagogické v Hradci Králové biskup Msgr. Otčenášek připomenul posluchačům důležitost zachování důstojnosti člověka v přítomném čase převratných změn v Čechách a záruk rostoucí znalosti vědy a umění.

Mnoho přítomných hodnostářů z českých, slovenských, polských německých, švýcarských a anglických univerzit a jiných škol vysokého učení vyjádřilo ochotu spolupracovat s Vysokou školou pedagogickou v Hradci Králové a poskytnout duchovní a hmotnou pomoc v mezích jejich

lovu dobrou pověst jako významného vydavatele, než přešel před šesti lety k psaní sloupků. A co víc, málo čtenářů dbá na to, co my si myslíme o něm nebo on o nás. Ale jeho neustálé zlomyslné obviňování nás a našeho sloupku, který se blíží k svému 30. roku vyžaduje, abychom vyzvedli fakta obou incidentů.

Sokolski napsal, že Spojené státy věří, že Rafael, izraelský výrobce zbraní, se teď pokouší, "bez souhlasu U.S. prodávat Popeye missile do Singapur, Jižní Koreje, Taiwanu a jiných zemí Třetího světa." V březnu CIA objevila a přidala také Británii, Španělsko, Německo a "pravděpodobně" Čile.

Memo prozradilo, že "Israelci také vyvinuli Star cruise missile," a CIA věří, že jej "prodávají" Číně, "ačkoliv obsahuje americkou technologii."

V memorandu také stojí, že každý nový "nález" o podezříváném prodeji zakázané technologie způsobuje nové "problémy". Pisatel dodává, že společnost Martin—Marietta, která vyrábí HAVE NAP, střelu, která vypadá právě tak jako POPEYE říká, že missile může obsahovat až "99 procent" americké technologie.

Některé z těchto střel a jejich součástky vysoké technologie, včetně nepozorovatelných charakteristik jsou "černé" — příliš tajné, aby se o nich mluvilo. To někdy vede k zmatku kvůli názvosloví.

Ve svém sloupku z 27. března se Rosenthal posmíval naší zprávě, že letadla B—52 z Raksdale Air Force (La.) letěly do saudského vzdušného prostoru a odpálily střely na cíle v Iraku, když začala válka v Zálivu. Zesměšňoval nápad, že by Air Force poslala letadla B—52, "která by probudila celý Irak, než by se přiblížila cíli." Ale Air Force to opravdu udělala, a s dobrými výsledky, ať si Rosenthal myslí cokoliv.

Hlásili jsme, že tato letadla, B—52, nesla střely HAVE NAP, ale Pentagon říká, že nesla AGM 86C, Boeing missiles. Náš omyl byl částečně zaviněn prozrazením nyní pensionovaného Gen. Michaela J. Dugana 16. září 1990, které ho stálo jeho místo jako Air Force chief of staff. Reportér Washington Post Rick Atkinson napsal, že mu bylo řečeno, že "Israel opatřil pro Spojené státy asi dva tucty střel HAVE NAP pro B—52 ze základny Diego Garcia v Indickém oceáně, určených pro Irak.

To nás vedlo k domněnì, že střely, naložené na B—52s v Barksdale byly Have NAPs. Rosenthal správně opravil náš omyl. Ale to nemá co dělat s otázkou: "Prodává" Israele neocenitelnou technologii Spojených států? Odpověď, které se Rosenthal vyhnul je ANO.

Toto vyhýbání se skutečnosti ze strany sloupkaře Times bylo zřejmě 6. listopadu loňského roku, když jsme hlásili novou zprávu o tragedii lodi Liberty. Dwight Porter, americký vyslanec v Bejrutu během Šestidenní války v r. 1967 nás informoval, že věděl ze zachycené radiové zprávy, že izraelský pilot, poslaný, aby napadl U.S.S. Liberty, oznámil po rádiu své základně, že "je to americká loď".

8. listopadu Rosenthal napsal, že když se snažil potvrdit to, co jsme hlásili, "Porter neodpověděl, když jsem telefonoval." Čtenáři novin znají ta slova: The source is running away.

Když Porter četl Rosenthalův sloupek, napsal jak jemu, tak také Maxu Frankelovi, Rosenthalovu nástupci jako vydavatelé Times: "Stojím při podstatných faktech, jak je napsali ve svém sloupci Evans a Novak, o útoku na Liberty." V odpověď na Rosenthalovo "inuendo a nepřijemné narážky o mém zapletení do věci," Porter napsal: "Mé jedno jediné telefonní sdělení od Vás bylo na mé telefonní nahrávce, když jsem se vrátil domů příliš pozdě, abych někoho volal."

Ani Times ani Rosenthal neuveřejnili Porterův dopis.

Otázka je, jakou roli tak respektovaný žurnalista jako Rosenthal teď hraje. Arthur Magida, v příznivém profilu Rosenthala Baltimore Jewish Times z 21. února, kvotoval "blízkého přítele" sloupkaře: "Myslím, že je možná příliš blízko čáry, za kterou by byl propagátorem pro Israel. Nebo možná, že ji překročil."

možností.

Důležitým krokem v dalším vývoji Vysoké školy pedagogické v Hradci Králové bude zřízení fakulty managementu zásluhou vedoucího katedry informatiky ing. Jiřího Pavlíčka. Bude sloužit pro přípravu mladých nejenom v teoretických, ale také v praktických oblastech. Rektor docent dr. Oldřich Richterek výstižně upozornil, že žádoucím vývojem této instituce je především kvalita a rozmanitost programů.

Kvalifikovaní profesori, dobrovolníci ze Spojených států amerických a jiných států jsou vítáni. Studenti ze Spojených států amerických a jiných států jsou také vítáni a lze odpovědět na jejich dotazy týkající se podmínek pobytu. Vysoká škola pedagogická v Hradci Králové rovněž hledá příležitost poskytnutí stipendií na amerických univerzitách a univerzitách v jiných státech pro své absolventy.

NOVÝ KONGRES - JAKO STARÝ...

poznámeno, že mnozí inkumbenti dobrovolně odešli z Kongresu (59), vedli kampaň do jiných úřadů (9), nebo byli poraženi v primárních volbách (26). Těch 123 nových členů Domu a senátorů, kteří zaujmou místa v 103. Kongresu, když se sejde v lednu, ve skutečnosti představují slabé zvýšení počtu, který odhadl Spotlight. Tento rok byla 26tiprocentní změna v Domě a 13tiprocentní v Senátu, největší celkový obrát od r. 1948. Mnoho z toho bylo však následkem značného počtu těch, kteří dobrovolně odešli z úřadu.

V nedávných letech kongresní inkumbenti vyhrávali při 96 procentech voleb; a stávalo se skoro nemožným odstranit inkumbenta, který nastoupil druhý termín, kvůli četným stávajícím kongresním výhodám, které pomáhají k znovuzvolení.

HLASY KOUPENÉ INKUMBENTY

Dřívější členové Kongresu si "koupili" znovuzvolení vydáním na kampaň až desetkrát větším než jejich konkurenti. Při takové moci inkumbenta, senátor a reprezentant se musí dopustit nějakého hrubého přečinu, aby prohrál ve volbách.

Podívejme se na příklad na závody, v nichž bylo úředně obviněných 22 kandidátů, kteří zneužili privilegia vydávat šeky na kontroverzní House bank. Pět jich odešlo z Kongresu již před volbami; čtyři odešli do pense, spíše než by znovu kandidovali a pět jich bylo poraženo novými kandidáty v primárních volbách. Avšak přes neklid voličů, o kterém se předpokládalo, že nastal kvůli kongresnímu skandálu, šest ze zbývajících osmi se vrátilo na Capitol Hill.

Jeden z těchto, Rep. Edolphus Towns (D—N.Y.) získal ohromujících 96% hlasů ve svém okrese, přesto, že "hrabivě" napsal 408 šeků, což by bylo poslalo obyčejného občana do vězení.

Tyto kampaně, jako všechny ty, v nichž je u voličů cítění proti inkumbentům, jsou významné pro rekordní částku utracených peněz — celkem nějakých \$380 milionů. Všeobecně většina peněz byla rozdělena inkumbentům, ale letos nově zvolené demokratické senátorky Barbara Boxer a Dianne Feinstein z Kalifornie a Carol Mosely Braun z Illinois dohromady utratily \$21 milionů. Pouze čtyři dřívější členové Senátu přišli o svá místa.

KONGRES ZVÝŠUJE SÁZKU

Federal Election Commission (FEC — Federální volební komise) shledala v letošním volebním období, že v polovině října se zvýšilo vydání kongresních kandidátů o 25% ve srovnání se stejnou dobou v r. 1990. Celková vydání byla vyšší o 75 milionů dolarů. FEC také zaznamenala, že vydání průměrného inkumbenta Domu bylo o \$85,000 větší ve srovnání s polovinou října r. 1990.

Senátní vydání v polovině října, podle FEC, bylo \$147 milionů, což je téměř o \$4 miliony víc než v r. 1990. V tomto poměrně mírném zvýšení celkového vydání se pravděpodobně odráží skutečnost, že tak málo inkumbentů mělo tuhé soupeře. Avšak oddělená studie washingtonského střediska — Center for Responsive Politics — ukázala, že typický senátor, který volby vyhrál, utratil asi \$2.7 milionů ve srovnání \$1.5 milionů toho, který volby prohrál.

V minulých letech se vyskytlo několik neúspěšných pokusů o schválení v Kongresu finančních reforem pro kampaně, ale jeho členové nebyli a nebudou ochotni dobrovolně změnit, pravidla, která jsou tak důležitá pro jejich znovuzvolení.

Očekává se, že demokratická většina se znovu pokusí prosadit své znění reformního plánu pro kampaně začátkem r. 1993 a to s demokratem místo republikánem v Bílém domě, a že tato reforma bude konečně uzákoněna. Toto nevěstí nic dobrého pro republikánské oponenty ve všeobecných volbách, nebo pro kohokoliv, kdo bude kandidovat oproti inkumbentovi v Kongresu.

NESTEJNÉ REFORMY KAMPANĚ

Republikáni dlouho trvali na úplném zákazu příspěvků od komisí pro politickou akci, což bylo skoro úplně ignorováno v reformním plánu demokratů. Demokrati chtějí omezit vydání na kongresní kampaně.

Republikáni tvrdí, že kdyby kandidát byl omezen na vydání určité částky na kampaň, prospělo by to inkumbentům, kteří mají možnost využít jistých výhod, za které platí poplatníci (jako bezplatné posílání dopisů a volné použití televize a rádia), takové výhody noví kandidáti nemají.

Demokrati mají kontrolu nad oběma komorami Kongresu, a je pochopitelné, že nejsou ochotni schválit změny, které by mohly ovlivnit jejich moc.

Přes celonárodní kampaň, aby "darebáci byli vyhozeni", rekordní výše nespokojenosti a silný zájem o Rosse Perota, který sloužil jako protest proti korupčnímu systému dvou stran, byli inkumbenti schopni odrazit útok na baštu svých privilegií a přídavek na vedlejší potřeby. Ale toto hnutí neukazuje žádných známek, že by pobývalo sil, a volby v r. 1994, ve kterých se nebude tolik členů dobrovolně vzdávat svých křesel, budou skutečnou zkouškou.

Otázka k "Sedmé..."

Denní Hlasatel 5
25. listopadu 1992

sdělovacích prostředcích dále hráli (a hrají) prim novináři a zpravodajové z té první kategorie, díky jejich počtu, velkou praxí v pochlebování i k převzatému (nebo zachovanému?) technickému zázemí. Zvyklí na poslušnost režimu, neměli žádné potíže. Jen trochu změnili témata a začali oslavovat jiná jména, vše tak jak byli zvyklí. Vždy byli jenom "hlásknými troubami", rozhlašujícími do světa to, co dostali v přidělených notách od vládnoucího klanu. Ti druzí, v minulosti díky své nekonformnosti nuceně mlčící, se brzy dostali do opozice jen proto, že si nebrali ani růžové ani černé brýle, ale dívali se kolem sebe reálně. Chtěli dělat to, co jim bylo do té doby zakazováno. Být novináři, v jejichž textech se nezkresleně zrcadlil skutečnost. A to se zase nelíbilo.

Zkrátka není zdaleka u nás vše takové, jak jsme si po listopadu 89 představovali. O svobodě tisku se více mluví, než je pravdou. Ti skuteční novináři, pro které platí nekompromisně zásady pravdy se jen těžko prosazují. Těžkou pozici však nemají jen z uvedených důvodů. Dostávají se často do konfliktu sami v sobě, díky tomu, že naše současné dění je víc panoptikem, než realitou vykazující nějaký řád. To, co je v jedné chvíli zdánlivě pravdou, to se druhý den jeví přímo opačně. Reportáž, opravdu nezaujatě zachycující nějaký akt, je nepravdivá ještě dříve, než je přepsána na čisto. Jen proto, že ten, koho se týká, bez výstrahy změnil své názory o 180 stupňů. Československý politik, který horlivě před novináři zastával ryze pravicové názory, vzápětí projevil tak výrazné levičáctví, že člověk žasne. Z osoby, která se představuje jako strašně ukřivděná oběť komunismu se za pár dní vyklube dávný spolupracovník bývalé Státní bezpečnosti. Novinářům z té skupiny "vždy tolerantních" to jaksí nevadí. Takovou skutečnost přejdou, nevyjádří se k ní, jednoduše změni téma. Protože jsou zvyklí psát to, co je žádané a nehledat žádné souvislosti. Vůbec je nenapadne napsat v některém dalším článku "Čtenáři, zmýlil

jsem se, to a to není tak, jak jsem psal před několika dny, je tomu jinak, pravda je taková a taková. "Ti novináři, kteří mají své neměnné zásady, tak učiní a setkávají se pak jen s výsměchem. Nikdo (!) jim nevěří. Hned každý hledá v jejich snaze po pravdě nějaký podvod a svinstvo. Je tomu tak díky tomu, že něco takového nebylo po dlouhá léta u nás vidět.

Bude u nás asi ještě dlouho trvat, než se rozmnoží řady těch, kteří ponesou praporec poctivé novinářské etiky. Mezi mladými, nebo relativně mladými, se již začínají vyskytovat. Dokáží nezkresleně ve svých článcích odrážet skutečnost a stane-li se to, že narazí na něco, či na někoho, a zjistí následně, že byli záměrně tak říkajíc "oblbnuti", což se může snadno stát komukoliv, dokáží to před svými čtenáři přiznat. Nebojí se říci "Popsal jsem vám, vážení čtenáři, pana X jako poctivého politika, prosazujícího to a to. Vycházel jsem z toho, co jsem viděl, slyšel a z informací, kterých se mi dostalo. Bohužel jsem naletěl, skutečnost je jiná, než se zdálo. Pan X není tak čistou lilií, jako se zdál, atd...." A vůbec se nemusí bát, že u čtenářů ztratí nějak kredit. Naopak, lidé si takových novinářů začínají vážit. Protože cítí, takový přístup je potřebný a dobrý.

Vůbec to však neznamená, že novinář by měl být jen zrcadlem bez jakéhokoliv vlastního názoru. To by se stal jen "lidským počítacem", který chrlí jen to, co je do něho nacpáno okolím. Naopak, pokud chce být dobrým novinářem, musí mít ucelený názor a směr, ale v zásadních otázkách. Bud' je pravicově orientován, nebo jinak. To jsou ty zásadní směry. V těch by měl být pevně směřován svým svědomím. Jiná otázka je názor na někoho konkrétního, na člověka. Tam se lze snadno splést, zvláště v naší absurdní společnosti. Myslím si, že skutečný novinář reportuje svět kolem sebe, nebojí se jej také komentovat, ale pak vždy uvede, že komentář je odrazem jeho vlastních názorů. Nikdy se však také nesmí bát přiznat, že v něčem, či v někom se spletl! Protože jen tak může být dobrým novinářem!

NA VÁNOCE DO ČESKOSLOVENSKA

8 denní zájezd do Prahy. Odlet 21. prosince. Cena \$1,225.00 včetně letenky, ubytování, většiny jídel, prohlídky Prahy, vánočního trhu a návštěvy půlnoční mše s hudbou, zpěvy a koledami, zájezdu na Karlštejn, Mělník a do Folk Museu v Přerově n./L.

Zlevněné zimní ceny do Evropy:

• PRAHA	\$548.00
• FRANKFURT	\$448.00
• MNICHOV	\$448.00
• VÍDEŇ	\$574.00

Pro návštěvníky z Československa do 3 měsíců
pobytu jen 680.00 dol.

Pro zimní dovolené nabízíme mimořádně levné zájezdy
na Floridu, Havajské ostrovy, Jamajku a do Mexika.

Lodní zájezdy (Cruises) za velké slevy:
2 osoby za cenu pro jednu osobu.

ZAVOLEJTE NEBO NAPIŠTE O PODROBNÉ INFORMACE

WEBER TRAVEL AGENCY, Inc.

6805 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS 60402

Telefon: 708-749-1333 — 1-800-886-7012

FAX 708-749-1350

JAN MORÁVEK

DIVOČINA

ROMÁN

PIVO (BOHUŽEL) VEDE

JESTLI TO TAK PŮJDE DÁL,
STANEME SE LEVNÝM
TURISTICKÝM PEKLEM

Krásná představa: žít z turistiky. Ale v poslední době se od nás zahraniční návštěvníci začínají odvracet. A nemůže za to jen politická nejistota...

ČEDOK během několika měsíců zaznamenal prudký pokles zájmu. Až osmdesát Američanů ze sta své objednávky stornuje. "Čekali jsme pokles, i kdyby nepřišly státoprávní komplikace," řekl nám ředitel marketingu ing. Svatopluk Rada, "ale menší — zhruba třetinový." Ohromný boom, který přišel po roce 1989, se zvolna rozplývá. "Stále vznikají nové cestovní kanceláře a hotely; jejich majitelé si asi neuvědomují, že až budou chtít začít vydělávat, nebudou mít možná na kom."

Devadesát procent turistů míří v Československu do Prahy. Na Slovensku jsou srovnatelnou oblastí jediné Tatry — vyhledávané však spíše Maďary, východními Němci a Poláky. Většina návštěvníků přichází do ČSFR pouze na jeden den. Nepříjemné je, že Prahu milují hlavně "pivní turisté", především Němci, Italové a Rakušané. Až na druhém místě za levnou konzumací alkoholu se zajímají o kulturu. Třetí největší skupinu tvoří mládež. Vrcholná sezóna není v létě, ale na jaře a na podzim. Jsme tedy cílem "druhé dovolené" a naše staroslavná metropole stále výrazněji slouží jako levné zábavní centrum.

Tento dojem nám potvrdili v kanceláři PRAGOTUR. Jejich hlavním chlebem je privátní ubytování. Pokles zájmu pocítili nedlouho po volbách. "V poslední době ovšem stejně často slyším obavy z kriminality," konstatovala ředitelka ing. Květoslava Kopecká. "Turisté jezdí raději mimo Prahu." Kromě toho pobyt v hlavním městě už není levný, Němci si stěžují, že za pivo zde dají stejně jako doma. Nespokojení začínají být i bohatí klienti. Zvláště Angličanům připadají předražené a přitom nekvalitní hotelové služby. Jak se zdá, turistický průmysl především v Praze se dostává do deprese a nelze to svadit na nepříznivé politické klima.

Kupříkladu cestovní kancelář BALNEA prosperuje stále stejně; přízeň klientů si prý vydobyla nejen díky specializaci na léčebné pobyty. "Nežádáme přemrštěné ceny," míní obchodní náměstek dr. Marian Kratochvíl.

Dobře se daří i tlumočnickům, jejichž klientelu tvoří vyslanci zahraničních podnikatelů a jiní profesionálové. Pokles zájmu neexistuje, tvrdili nám jednoznačně v PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ a v agentuře INTERLINGUA SERVICES.

Celkem patnáct tisíc lidí se v roce 1991 živilo cestovním ruchem, zaznamenala statistika, která ovšem registruje jen podniky nad sto zaměstnanců. Mimoto teorie říká, že jedna "přímá" pracovní

Pokračování na str. 7

„Isarel...?“

Přikývl, stále s tímž nejistým úsměvem.

„Máš ihned nastoupit. Lesní mi dal čist psaní té firmy, zrovna došlo. Je přijat na dva roky, všechno bude mít, byt i stravu, jen peníze si má přivést. Dnes máme útey —“ počal na prstech — „tak mu do neděle všechno připrav, vpo — děli ho tam odvezu! Lesní mi půjčí koně s bryčkou...“

Hajná nehnutečně naslouchala, ale v očích, hledících utkvěle na muže, rostl jí smutek. A náhle byl tak velký, že musela pod jeho tíhou usednout. Po paměti se sesula na lavici u kamen a zvedla zástěru, aby zachytla slzy.

Hajná pokrčil bezradně rameny.

„Tohle jsem čekal!“ vyrazil vyčítavě, ale nezlobil se, jenom dobrácky hudoval, aby zakryl vlastní slabost. Měnil seknici dlouhými kroky, domlouvaje plačící ženě:

„Proč pláčeš? Copak si stím nebyla srozuměná? Mohlas to přece čekat! Zenská...! Napřed jojojo, kdyby to Pámhu dal, a když se to člověku podaří, tak je nešťastná...“

Odhalila mokré obličej a obrátila k němu těžké, odevzané hledící oči. Resignace zněla i z bolestného hlasu:

„Táto — nevaď se, copak mi nerozumíš? To víš, že to uznávám a sama si oddechnu, až bude pryč, ale co je to platné, když přece jenom půjde z domova a já — já,“ propadala opět návalu lítosti — „já tu budu zase sama jako na Sibiři... Teď v zimě zvlášť... Copak ty, tobě je les všechno, ty přece přijdeš mezi lidi, ale já jsem tu od božího rána do pozdního večera jako zakletá, den ze dne a rok od roku! Teď tu byl aspoň ten chlapec... Kadle! Můj zlatý Kadle!“ náhlá hajná, zpovídající se ze svého největšího životního hoře.

Hajná už nechodil. Zarazil u oken a hleděl upnutě ven na palouk a do starého smrkového lesa, zvedajícího se za ním jako nedohledná kulisa. Pálily ho oči a stěží zadržoval slzy. Vzdech jako horký chuchvalec vydral se mu sevřeným hrdlem a rozmnožil bolest prolínající ovzduší seknic. Najednou zdál se tu ztracen, jako ve vyhnanství, jako vyřazený ze života. Les kolem hájovny úsměvně a hleděl hrozivě. Jistota domova zmizela, nebezpečí a nepřátelství číhalo na všech stranách. Srdce se mu sevřelo děsivou předtuchou. Otrásl se — ale v zápětí se vzpamatoval a zaklel:

„Zatracený život...!“

Obrátil se k druhému oknu a ejhle, tam polední slunce zlatilo profídou zahradu na stránce pod červenou borovicou, nad níž plul v modrém nebi stříbrný oblak. Kosíci se pokojně hrabali v barevné směsi spadlého listí pod švestkami a kozy se mlsně natahovaly po žlutnoucích listech lísek v plotu jako chamtivci po dukátech. Po stromech od lesa skákala veverka s černým ocasem, aby pábkovala na štěpích poslední jablíčka. Uvědomil si, že i na druhé straně za štítem je tak idylky krásně, ba ještě krásněji, neboť je tam zelený rybníček pod starými olšemi a vrby. Za jeho brněním prohánějí se kropenatí pstruzi, věční desertéři, a v potoce pod splávkem koupají se holubi a napájí vysoká. Proto se tu také říká u Holubi louže...

Hajná se obrátil s konejšivým úsměvem k ženě:

„No, mámo, pláčeš jako mladá, jako by ses teprve před tvým provdala za hajného! Tohle jsi nedělala ani v Želetince a — am je hajnovka opravdu jako na ztracené vartě! Ale tady na Bahnech? Půl hodinky máš do fořtovny, hodinku do vsi a půl hodinky do turinské! Na všech stranách za chvíli lidé a cestou okolo také každou chvíli někdo přejde. Sakra — jsme tady už taková léta a najednou je ti srutno. No, já vím, máš jen toho jedného a to je to. Měli jsme mít ještě holku, víd, tak bys Kadla lehčeji postrádala.“

Pokývovala smutně hlavou:

„Škoda, že ta holka nepřišla! Co se dá dělat? Musíme to už nějak vydržet, musíme mu to tu zachovat, než si odjede vojnu a bude moci po tobě nastoupit místo.“

„To je moudrá řeč!“ pochválil ji hajný. „Jak to už může dlouho trvat? Nějakých deset roků — pak se odstěhuje do zadní seknice, Karel se ožení a bude nám tu veselo.“

Představa mladé nevěsty vyvstala jim před očima, ale neurčitý obrázek dívky vzal na sebe okamžitě podobu Dadovy Mařenky. Opět ztichli v těžkém zamyšlení. Slovem se nedotkli Mařenky, ale tím spíše Karla.

„Víte už?“ otázala se hajná.

„Ne, josal jsem ho dohlédnout na pasku v Doubi, musím tam zholit kus strání, rozšiřuju lom, ale může tu být každou chvíli. Připravil jsem ho však. Jářku — povídám mu tuhle — mluvil jsem s lesním, že by ti neškodilo, kdyby ses vyučil puškařství. Zámecký písmachar už po-

malu doklepává a kdyby tu byl mladý a z domácích lidí k tomu, přišel by rázem do teplého hnízda. Rozumíš?“

Podíval se na mě jako na cizího, ale pak se trpce usmál. Já ti rozumím — povídá smutně — ale ono nejde ani o to místo po písmachrovi, jako o to, abyste mě dostali odtud!

Chťel jsem do něho zajet, ale pak mě napadlo, že nejlépe bude v dobrém. Taky máš pravdu — povídám — a víš dobře proč. Tu holku ti nemáme za zlé, ona za tátů nemůže, ale nemá to smyslu a pak jsou v tom Kubelici. Ostatně: je ti sedmkrát pryč, řekni, co tu budeš dělat? Každý má jít do světa na zkušenou, aby měl nějaký pojem o životě a okusil i cizí chlebičky. Teprve cizina z tebe udělá chlapa! A než půjdeš na vojnu, naučíš se řemeslo, které ti i tam bude dobré. Proto jsem hned chytil lesního za slovo. Psal jsem jedné puškařské firmě do Prahy, neměla-li by pro tebe místa, tak uvidíme... Uznával to, pokývoval, vždyť víš, že je to moudrý chlapec, ale polykal slzy. To pro tu holku... Zatracená láska...!“

„Ba právě...“ přitakala teskně hajná.

Zvenku dolehl veselý štěkot psa a ostrý hvizd.

„Už jde!“ poznamenal hajný a sedal vážně ke stolu, na který hajná kladla talíře.

„Před jídlem s ním o tom nemluv!“ vyhrkla tlumeně.

V síni se ozval halas, škrábání na dveře, a když otevřela, vpadl dovnitř s radostným kňučením vysoký, hnědý lovecký pes. Zarejdl bláznivě kolem a skákal na hajnou, div ji neporazil. Marně ho odháněla, nepřestal, dokud ho hajný razně neokřikl.

V zápětí vešel Karel.

„Dobré poledne!“ zdravil, odkládaje hned u dveří. Zamířil rovnou ke stolu, usedl na své místo proti otci a chopil se nedočkavě lžice.

„Nedívejte se, máme s Brokem hlad jako vlci!“ smál se otci hrozičimu stále nepokojnému psu.

Hajná nalila bramboračku „cvarnku“. Dráždivá navinulá vůně kyselého zeli stoupala s párou z hrnce a talířů. Lžice obou zazvonily v rychlém tempu. Hajná u plotny potlačovala vzdechy. Kolikrát ještě zasedne k jídlu? A ona je tuhle ne naději viděla...

„Tak co v Doubi?“ navazoval řeč starý.

Karel ohlížeje se po míse s knedlíky, krátce hlásil:

„Je to hotovo. Stojí tam ještě jeden výstavek, ten padne odpoledne. Do neděle to máme v metrech. Ale chťel jsem ti jenom říci — ten zrzavý Pepík ze Splaz se mi nelíbí. Jak tam nikdo není, hned je v lese. Nic bych za to nedal, že on klade ta okra, co stále nacházíme. Měli bychom jít jednou za ním, nebo ho vyčkat.“

Hajná se zamračil. Nebylo horšího škůdce lesa nad okaře, toho lesníci nenáviděli více než pytláka s puškou. Ze zrzavý Pepík pytláčí, vědělo se všeobecně, chodil však jen do selského anebo na hranice, v panském nebyl ještě nikdy přistižen. Dušoval se, že si to s panskými nerozhází, když je z lesa živ, ale věřte takovému jezevci podšitému, který žije jen listí a zlodějským...

„Podívejte se mu do šosu, nenosi-li s sebou drát...“ rozhodl hajný mezi jídlem. Vzpomněl, že sedává někdy v hospodě s Kubelíky, a sousta mu rostla v ústech.

Po obědě dlouho cpal dřevěnou a těžce mlčel. Když hajná vyjeda zbytek polévky z hrnce a odklízela mísu s knedlíky na znamení, že už je také syta, vypustil s oblakem kouře:

„Tak se připrav, Kadle, v pondělí pojedem...“

Hajná se u plotny schoulila, jako by dostala ránu a Karel se za stolem překvapením vytáhl.

„Opravdu?“ hlesl přiskrčené a rty se mu rozechvěly.

„Opravdu...“ pokračoval vážně hajný, huře zuřivě, že se až ztrácel v oblacích dýmu. „Lesní dnes dostal psaní, že můžeš ihned nastoupit, tak jaképak průtahy? Seber se dohromady a hlavu nahoru! Nebudeš přece brečet jako holka, když jdeš do služby! Za dva roky dostaneš fraj a to stojí za moc...“

Karel poslouchal, ale nerozuměl. Schyloval se pozvolna za stolem, div hlavu na desku nepoložil. Pláč se mu dral k očím a na rty. Když však spatřil schoulenou matku na lavici u kamen, spolkl násilím slzy i lítost a spěchal k ní.

„Maminko, neplač!“ konejšil ji hrdině, obdivuje sám sebe, kde nabyl náhle tak jistého hlasu. „Vždyť mi tam bude lépe než doma, jednou se přece někým musím podívat, aby se mi nesmáli, že jsem pecivál. Horší, že tu budeš sama, až tatínek odejde do lesa, ale konečně, na to jsi už zvyklá a věčnost to také trvat nebude...“

Stáhla ho k sobě na lavici.

„Chlapče drahý, to víš, já už to musím oplakat, jinak to u mámy nejde, ale zase mám radost, že jdeš po lepším a že jednou můžeš být v zámku a my na stará kolena s tebou. Je mi tě taky líto, že musíš z domova — já vím, že tu ledaco necháš, co — co —“ Mařena nechťela jmenovat a na jiného nemohla připadnout — „ale to musíš mužsky přetřpět, to už jinak v životě nejde a každý s mládím něco milého a drahého pochováme.“

Tak, oddechla si, to nejhorší bylo už za nimi.

Hajněmu se také ulevilo. Kluk se držel znamenitě! Sáh po klobouku a vyšel ven, úmyslně, aby se o samotě volně pomiloval, protože před tátou by se styděl...

Od té chvíle nosil Karel jen jedinou myšlenku: jak by se rozloučil s Mařenou. Mohlo se tak stát nejlépe v neděli. Doufal, že ji uvidí v městě na velké, chodila tam v neděli všechna chasa z okolí. Ale toužil po jistotě, aby Mařena skutečně přišla. Nějak se k ní už dostane a dá jí sbohem, i kdyby ji Lojza Kubelík hlídal...

Hledal příčinu, jak se dostat do vsi. Chťel kupovat různé věci, ale táta mu položil ruku na rameno a důtklivě, s prosbou v očích radil:

„Já vím, chceš tam k vůli Mařeně, ale nedělej to, napiš jí radši psaní...“

Zastýděl se, že ho prohlédl, a bloudil po lesích. Kdyby potkal aspoň nějakou spolehlivou ženskou, po které by jí vzkázal! Ale ty dny se rozemžilo, v lese bylo mokro a ženské nešly na chrástí, ani na kopání.

V pátek, když už to nemohla hajná snést, pravila:

„Zůstaň dnes doma, půjdu odpoledne do vsi nakupovat a —“ ohlédla se, není-li muž nablízku — „hodí-li se mi, tak řeknu nebo vzkázu Mařeně, že v pondělí odjíždíš.“

„Maminko...!“ vyhrkl překvapeně, rudý jako mák.

„Řekni, že bych se s ní rád v neděli na velké rozloučil.“

„To víš, že řeknu...“ Jen buď rozumný...!“ Pohlédla ho starostlivě a konejšivě po hlavě.

Odpoledne natáhla na záda nůši a šla do vsi. V duchu ji provázal, znal každý její krok a tak ji viděl, jak kráčí pomalu vsí kolem Dadů-Vinceckých ke kupci a řezníku v dolejší hospodě, jak okolkuje na cestě a pátrá po Mařeně... Nemohl se ji dočkat a rozběhl se ji naproti. V Kolibce přecházel, čekaje trpěl. Studená mlha nesla se lesem nešťastných milenců a smutek studil srdce...

Konečně ji spatřil sehnutou pod vrchovatou nůši, převázanou modrou zástěrou. Zasmála se radostně a hned

DIVOČINA...

stavěla i isnu na kámen. Vyvíkla se z popruhů a narovnávala se v kříži, zvěstovala:

„Mluvila jsem s ní, měla jsem štěstí. Když jsem šla dolů, kmtila se po dvoře. Potkala jsem zrovna starou kovářku a schválně jsem jí pozdravila hodně nahlas, aby mě Mařena uslyšela. Opravdu, nejsem u kupce ani deset minut a ona přijde. Kupovala nějakou maličkost, jen tak na oko. Prám se jí, co dělá, a tak — červenala se jako pivoňka — a hned jsem začala, že mám s tebou starosti, že jedeš v pondělí do Prahy. Zbledla, oněměla a já ještě jen tak mimochodem, že se v neděli půjdeš do města rozloučit se známými, že se tam jistě uvidíte. Přisvědčila, že jistě půjde, i kdyby přišlo, že prý ti musí dát sbohem. Otočila se jako na obrtlíku a pryč, jen za ní sukně šustily. Chudák, sotva zadržovala slzy. Má tě ráda, ale co je to platné, Kubelici starého Dadu drží v hrsti. Ostatně co je vám souzeno, to vás nemine. Poruč všechno Pánubohu a ber život, jak jde.“

Karlovi se ulevilo. Ještě budou spolu mluvit. Navlékl popruhy nůše na ramena a vykročil k domovu...

VIII

Nedělní ráno vstalo jasné a čisté, jak se slušelo na sváteční den. V zapařeném lese bylo dosti teplo, ale v polích za hradbou foukal studený větrík. Horácká cesta zvonila smrzavky a v kalužích chrstil ledový povlak. Na trávě, smrčinách a v pavuči mezi plaňkami hradby ležel jinově. Strnadi se krčili v závětrí na slunné mezi v červené záři ranního slunka. Z Oujezdce, Závazu a Borku polními cestami spěchali lidé k městu.

Karel se jim vyhýbal. Naměřil si pěšinou k turinské myslivně a odtud po mezích a lukách přes chotoušský potok na Vráž, kopec nad městem. Pod Vráží vešel už mezi domky a nemohl se vyhybat. Lidé se vraceli z ranní mše, většinou staří, kteří si rádi poslechli kázání. Mladí podle dávného zvyku chodili zase na velkou. Bylo o ní více huby a zpěvu a před kostelem procházka po náměstí. Sešla se tu všechna děvčata a hoši z celého okolí, známí a milenci se radostně sdrůžovali, a když nic jiného, pochlubili se aspoň svátečními šaty. Ta nedělní hodinka ve svátečním městě znamenala pro ně mnoho. Bez ní by neměli dojmu svátku, který byl tak vzácný po celotýdenní dřině a všednosti. Úzký chodník před frontou domů s několika krámy byl pro vesnickou mládež velkým světem...

Karel se po něm procházel každé neděle. Vždycky tu našel některého kamaráda, k němuž se připojil jen proto, aby nechodil sám a nebyl nápadný. Byli to poněkud chlapci z Borku, Fanda Vrátů, s nimiž chodil do školy. Závazáci s ním nedrželi a když, tedy jen na oko. I tu se zvedala mezi nimi panská hradba...

V hloučcích chodili za děvčaty, která se rovněž houfovala do živých skupin. Jako by se rosolky napily, mluvily a smály se hlučně, jedna přes druhou, slovy i očima stílely po chlapcích upřímné vesnické holky. Mezera mezi nimi se stále zmenšovala a posléze se pomíchali, každý se zmocnil své a oddělili se, toužíce býti sami. Hůře bylo, když děvče o hocha nedbalo a drželo se kamarádek zuby nehty, nebo když o jedno jich usilovalo několik a žádný nechtěl ustoupit. Tu docházelo na chodnících k srážkám právě tak jako o muzice a městský strážník musel zakročovat.

Zřídka kdy se podařilo Karlovi získat Mařenu jenom pro sebe. Vodili se s ní starší chlapci, už na ženění, domácí i přespolní, navazující vážnou známost, neboť byla nejen vášná svou plavou krásou, ale také z chalupy. Trpěli ho mezi sebou, nepovažující jej za soka. Kampak s jeho sedmnácti lety, na ně a na Mařenu! Než se vrátí z vojny, bude to s ní jako v té písničce:

*Za rok, za dvě léta bude z tebe žena
a mně bude viset šavle od řemena...*

Přezírali ho pyšně a slepě, třeba byl statnější než oni. Zatímal zuby hněvem, ale musel mlčet, neboť leta nešlo vytlouci z nich pěstí. Život jim dával za pravdu, uznávala to i Mařena, třeba s ním nejradši mluvila a nejmileji se na něho usmívala. Na chodníku v městě nebyla jeho, zde se chránila j rozradit nitro, zde patřila všem. Ale odpoledne na pastvě, když usedli na stráni mezi kopečky jalovce a borůvek, očihožila přetvářku. Volno a milo bylo kolem nich, nic je neoddalovalo a nic nebránilo jejím očím a ústům, aby ho přesvědčily, že on a jenom on je v jejím srdci.

Často si chodil do města jen pro bolest. Zvláště od té doby, co Lojza Kubelík osvojoval si na ni jediné právo. Doprovázel-li ji on, nikdy se k houfu nepřipojil. Postavil se k sobě svatého Jana na pokraji malého parku a díval se jenom... Spokojil se, když Mařena jdouc kolem, poslala mu zářivý pohled. Oči mu přecházely leskem jejích vlasů, plavá a modrá, modrá a plavá, jeho zlatá Mařena...

Lojza se mračil a hrozivě odplivoval směrem k němu. Pokušoval furiantsky krátkou veržinku a švihal rákoskou. Vytahoval se, aby byl větší a vypínal břicho v sametové vestě, na níž se houpal stříbrný klanečník s koňskou hlavou a jeleními zuby. Dělal frajera, ale Mařenu neoslepil.

Bude-li tu i dnes, chytne se...! Ilekdy se Karel v duchu. A vešel na náměstí, jako když se šoulá lesem s puškou, připravenou k ráně. Proplétal se pestrým proudem promenujících, zdravil roztržitě známé a pátral v záhonech divčích hlav v pestrých ubetáčkách jako po líše kvetoucího máku, aby našel květ nejkrásnější. Srdce mu nedočkavě bušilo... Náhle ulekaně ztichlo. Šla proti němu s několika dívkami a chlapci. Úsměv ji ustýdl v pobledlé tváři... Lojza se k ní tlačil a cosi honosně vykládal. Tvářil se, že ho nevidí...

Zakolísal, jako by šel po Horácké cestě plné výmolů a dolíků a nikoli po chodníku. Obestřela ho plavá záplava...

Ani nesmekl. Motál se mezi lidmi a musel se přitisknout k jednomu vratům, aby se vzpamatoval. Žíravá lítost tekla mu nitrem jako proud smůly. Copak se ani nerozloučí?

Potom chodil nahoru a dolů, stále sám, všem k lítosti a posměchu, jak se mu zdálo, potkával Mařenu, úpěnlivě k ní obracel oči, ale ona se od Lojzy neodtrhla. Vzdal se už veškeré naděje a rozhodl se, že na ni počká u dveří kostela. Zašel ještě do krámu koupit nějakou maličkost pro matku. Před pulty se tlačilo plno lidí a musel čekat. Vtom se k němu někdo zezadu přitiskne a oheň mu projede tělem. Mařena...! Usmívá se bolestně a kvapně hovoří:

„Jdu sem za tebou, když to jinak nejde... Čeká na mě před krámem... Sbohem...! zaúpěla. „Měj se v Praze dobře a přijď někdy domů, na svátky, o Hod boží půjdu na velkou...“

„Přijdu ještě odpoledne...“ vyrazil rychle.

„Ne!“ lekla se a strach jí zahřel v rozšířených očích.

„Budou na tebe čekat!“

Podala mu ruku a už na odchodu, jak si náhle vzpomněla, zašeptala:

„V kostele budu pod kůrem...“

Jen se otočila, objevil se ve dveřích Lojza. Oči se mu zlověstně přivíraly a čelisti pracovaly jako drtící stoupy.

„Kdopak by čekal, je tu plno...“ chlácholila ho Mařena utíkajíc. Lojza za ní jako beran.

Šel pak do kostela. Chrámovou loď, lavice i prostor mezi nimi zaplnili husté věřící. Muži, ženy stáli od presbyteře až ke východu v pestré směsi. Do vysokého prostoru pod kasetovým stropem padalo barevné světlo z malovaných oken. Pod kůrem nesl se šer. Varhany hučely nad hlavou velební hymnus a lid zpíval k oslavě Panny Marie. Nejkrásnější, nejsvětější, ó, Maria, ó, Maria...!

Spatil ji klečící za poslední řadou lavic. Samotnu, bez toho zloducha, který zatím čekal v hospodě. Zlatá obruba vlasů plála nad tmavým šátkem. Bledý profil skláněl se nad modlitební knížkou, rty se pohybovaly v modlitbě...

Protláčil se až k ní a nutil se neodolatelnou silou poklekl vedle. Nikdy tak neučinil, mužští v kostele neklekali, i při pozdvihování se jen ukláněli, ale on klekl beze studu. Zpozorovala ho a sklonila ještě níže zrudlou tvář.

Sepjal pod kloboukem ruce a dívaje se zbožně na ni, pohyboval nehlasně rty. Aniž věděl, zpíval už se zástupem:

*„— ty jsi ze všech květů nejkrásnější,
věčná lásko, Panno Maria...“*

Slyšela ho a věděla, že to vzývá ji, že jsou to steny láskou vzrušeného srdce a bylo jí nevýslovně sladce i hrozno. Zpěv a hudba jí oblévaly jako šumná voda, zakolísala, a aby nedesla, podepřela se o jeho rámě. Nachýlil se k ní a přerývně šeptal:

„Aženko — moje jediná — nezapomeň na mne...!“
A zase zapěl se zástupem:

„— milost smilování, Panno Maria...“

Smilování...! Smilování...! Podepřeli se o sebe a zaplaskali v zoufalé beznaději...

Nemohli tak pokračovat. Srdce se mu dralo na rty. Vstal a se sklopenou hlavou odešel. Chodil pod opadávajícími kaštany kolem kostela. Když velká končila a rozhlaholily se všechny zvony, zdálo se mu, že vyzvánějí hrany.

Zahlédl ji ještě uprostřed děvčat, bledou, hořem usouzenou, resignující, jakmile vstoupila na denní světlo a před lidí. Smekl klobouk a pohnul rtoma. Pokývla hlavou a už ji nevedla. Díval se za ní a viděl Lojzu s viržinkem v koutku úst, jak jí jde furiantsky v ústřety...

Bloudil parkem a náměstím, které se rychle vyprázdnilo. Každý spěchal k obědu. Prázdnost a ticho zalehly městečko. Bylo po slávě a vzrušení. Všední život, hluchý a bezcitný dostal se opět k vládě.

Rozhlédl se kolem, jako by tu byl naposledy a odcházel těžce, jako od hrobu. Chodník, chodníček jeho lásky a mládí ležel nenávratně za ním...

A tak i cestou k domovu. Všecko mu dávalo sbohem. Každý kámen a strom po něm volal, aby nezapomněl, že u něho nechal kus krásného života. Díval se a uzavíral v sebe poslední obrazy domova.

Nazítl naložil s otcem na bryčku černý kufr a uzel peřin. Matka ho pokropila slzami a požehnala křížkem. Vůz se rozjel po Horácké cestě a les začlonil hajnovku na paloučku. Karlovi se sevřelo srdce: zůstala tam maminka — samotná...

IX

Starý Kubelík seděl u okna a kouřil.

Seknice s pecí, prostorná, v koutech s uválenými postelkami a u kamen s povázanou chlebovou díží, s vyšlapanou podlahou a černým trámovým stropem, čpěla pachem připálených brambor a otrub. Kubelice v zamazané kazajce a pruhované sukní míchala v putynce nápoj kravám k polednímu dojení. Byla menší, zavalitá, v nafouklé tváři tvrdá, celá zahroubená jako Lojza. Počínala si rázně, každý pohyb prozrazoval sílu a otužilost. Klidně a přívětivě promluvit nedovedla, to u nich nebylo zvykem. Křičeli a hleděli na sebe urputně při nejvšednějším rozhovoru. Tomu je naučil starý. Byli hrubí k sobě, k lidem i ke zvířatům. V Kubelíkově chalupě mohla být dobře rasovna.

„Musím je, mrchy, trochu spravit...“ promlouvala Kubelice více k sobě než k muži a dceři Pepce. Myslíla tím krávy.

Starý neodpovídal, poněvadž nebral věc za svou. Starost o chlév poručoval ženským. Nešel ani k telení a k praseň, všecko mu šla odřít žena, on jenom prodával. S řezníky se uměl hanuškovat znamenitě.

„Potřebovaly by řipu!“ prohodila Pepka. Seděla na lavici u kamen a látala pytle, aby byly připraveny k výmlatu obilí. Její hrubé prsty stěží držely velkou jehlu, sama říkala,

Pokračování ve středu

příležitost v této oblasti vytváří až čtyři „nepřímé“ — v potravinářství, spotřebním průmyslu... Statistika bohužel nedovede přesně postihnout hranici mezi prodávacem z periferní samoobsluhy a stánkařem na Karlově mostě.

Téměř pětadesát milionů cizinců loni vstoupilo na naše území. Ne více než dvánáct milionů se ovšem zdrželo byt' jedinou noc. Dr. Jiří Čech z ministerstva obchodu ČR považuje pochopitelně příjmy turistiky bez ubytování za méně důležité; na jednodenní návštěvy také zřejmě ze všech nejméně účinkuje politická nejistota.

Oficiální příjmy našeho turistického byznysu činily loni zhruba miliardu dolarů. Letos to mělo být téměř o polovinu víc, což by znamenalo pět až sedm tisíc dalších pracovních příležitostí. Nejspíš však k žádnému zvýšení nedojde.

Dr. Čech hovořil o gastronomické turistice, která má tu výhodu, že ji lze provozovat všude, nejen v místech historicky či jinak atraktivních — stačí pouze pohostinný podnikatel. Právě to je ovšem poslední dobou největší potíž...

PRAŽSKÁ RADNICE proklamuje: kéž bychom měli hlavně metropoli kultury a vzdělání. Fakticky zatím hovoří o něčem docela jiném. Radní jsou proto přesvědčení, že nepříznivý směr vývoje se nepodaří zvrátit, pokud stát nebo obec nezačnou přiměřeně regulovat volný trh, jak je běžné ve všech civilizovaných západoevropských zemích. Podle primátorova náměstka Dr. Jiřího Exnera už reforma dostatečně nastartovala a nastal čas pro druhý krok: umravnit podnikatele, kteří si zvykli neplatit daně a vůbec dělat cokoliv.

Pochopitelně: celopražský magistrát by chtěl (jako v mnoha jiných případech) i tentokrát co nejvíce pravomocí strhnout na sebe. Ale jinak nám jeho názor připadá rozumný.

JAN REINISCH
MILAN SOŠKA

Tento článek jsme obdrželi od neznámého odeslatele (čtenáře).

...
Kdosi se zamyslel: "Pane, odejmi ode mne seďomné, abych se mohl dívat bez studu a bázně do očí bližních!" — Anek, jak řekl dávněm jeden lůdský kramář: "Pane, al' Tvůj Duch lásky se neopováží sestoupit na mne nebo na mé potomky!"

...
Mnohdy jen trojí odlišuje lechlerého člověka od zvěřele — to není nic o Spase-ní, neumí se smát a nikdy nenosí brýle.

...
A jen staromilci věří, že mnoho moderního pochází od ďábla.

...

OBSAH:

POMOC Z NEW YORKU

ZACHOVEJME REPUBLIKU

PROČ LŽE HAVEL ?

ÚSTAVA PRO VYVOLENÉ

KOMU SLOUŽÍ POSLANCI

Skalni Sládkovci Noví republikáni

- „Jenom hlupáci a blázni pořád o svých ctnostech žvaní“
- „Na střeších paláců vrána sedá, jen proto se ještě orlem nestane“
- „Lidská čest je zdrojem vznešenosti, nejen úřad, který člověk dostane“

Pár týdnů uplynulo od voleb a SPR-RSČ je stížena široce rozšířeným neduhem našich politických stran: rozdělením strany, v tomto případě na dvě části, na skalní sládkovce (SS), kterých je neuvěřitelně více, než tvoří druhá část republikánů, která nesouhlasí s nedemokratickými metodami předsedy M. Sládka. S republikány, kteří zasedli do parlamentu, je to podobné vráně, která sedá na střeších paláců. A tak toto seskupení, místo aby zaútočilo na „skalní komunisty“ a komunisty skryté v opozičních stranách, stává se pro tyto zdrojem zábavy a sklízí zasloužený potlesk. Přesto se M. Sládkovi pravděpodobně více stýská po mluvcích a od očekávané konstruktivní opozice se kvapem vzdaluje.

Předseda republikánů se netají tím, že jeho parta je na náměstích, a tak není divu, že po náměstích je mu smutno. A taky proto, že svým voličům musí nezkresleně vykládat, jak se republi-

Subhášita (Dobrá rčení, Indie)

káni čini v parlamentě a taky jak je to s odpadlíky či zrádci. 10.9. zavítal M. Sládek do Brna, aby na adresu odpadlíků posluchačům sdělil, že on je likvidovat nebude, ale pokud tak učiní někdo jiný, že bude jen rád. Zatím souběžně jeho tajemník rozesílal varovné dopisy, týkající se účasti na pracovní schůzce odpadlíků v Píerově. Brněnským posluchačům dále sdělil, že si za prezidenta nedovede představit bývalého poslance J. Sokola (OH), jak by to vypadalo, kdyby se na takový obličej měly dívat děti ve škole. Na tomto místě připomenu výrok poslance Krejse na adresu V. Bendy, a to srovnání jeho obličeje s prasečím. Oba dva dnes již po volbách (předvolební kampaň je v mnohém tolerantnější) sklouzli k republikánským „prasečinkám“. Pokud by tomu tak nebylo, pak nedej Bůh, aby SS získali více hlasů. Kolik lidí má modré oči a kdo je tak dokonale lživá jako je M. Sládek? To by jejich

viléžství připomnělo Spartu i rok 1933. Nechtěl si M. Sládek připomenout, že jeden z amerických prezidentů uřadoval na invalidním vozíku... Stejně tak nezapomněl poznamenat, že v místě, kde havaroval A. Dubček, přejížděl v opačném směru i on, a že ten mastný flek byl umístěn v nesprávném směru. Stejně dojímavé bylo sdělení, že při návštěvě Bratislavy, kde jednal s předsedou SNS J. Prokešem, Slováci poznali pouze M. Sládka... Ukazuje se, že co bylo dobré v předvolební kampani, dnes vůbec nestáčí a že předseda republikánů by spíše byl ideální kazatel v jakémkoliv náboženském sektě.

Se zbavením imunity poslance M. Sládka bych rozhodně nesouhlasil. Ne proto, že by jeho velmi mušeli chodit pro informace do vězení, ale proto, že za mnohem větší prohřešky dosud nebyl imunitou zbaven žádný z poslanců v minulém období. Překvapuje i to, že pro zbavení imunity hlasovali i někteří republikánští poslanci! Všichni by se měli poučit v tom smyslu, že vládnoucí koalice byla v tomto směru lepším psychologem...

Pracovní setkání vyloučených členů SPR-RSČ v Píerově 12.9. ukázalo, že dialog s předsedou strany není možný a je pravděpodobné, že se na politické scéně objeví Noví republikáni, kteří, budou-li usilovat o úspěch, musí vyjít z jiných principů a distancovat se od

způsobů SS, od struktury strany až po revizi programu, odpovídající současné politické situaci, a musí navázat na tradice prvorepublikové republikánské strany (vyjma masovosti). (Zde odkazují na článek ing. H. Humpoly v týdeníku Prák - „Jak dále“.)

Již ustavující sjezd naznačil, zda vznikne strana, která trvale zakotví v naší politické scéně, či se stane jen jednou z pastraniček. Již při svém vzniku bude handicapována nemožností jakékoliv spolupráce ze strany SPR-RSČ. Klíčovou otázkou bude osobnost předsedy, je více než jisté, že jeden „kazatel“ v parlamentě stačí, a nebude stačit, že je absinent a nekurák. C. McKenzie ve svém románu o Dr. Ed. Benešovi uvádí, že A. Hitler a Ed. Beneš měli dvě společné vlastnosti, nepili a nekouřili. Co oba dokázali, je notoricky známo. A čas ukáže, na kterou stranu se přikloní dnešní ss a budoucí Noví republikáni (nejedná se o název strany). Vyloučení členů, odklon od programu, koketování s levicí (jedno kdo tleská, jen když tleská), neprůhledné hospodaření strany naznačují, kudy se začíná SPR-RSČ ubírat.

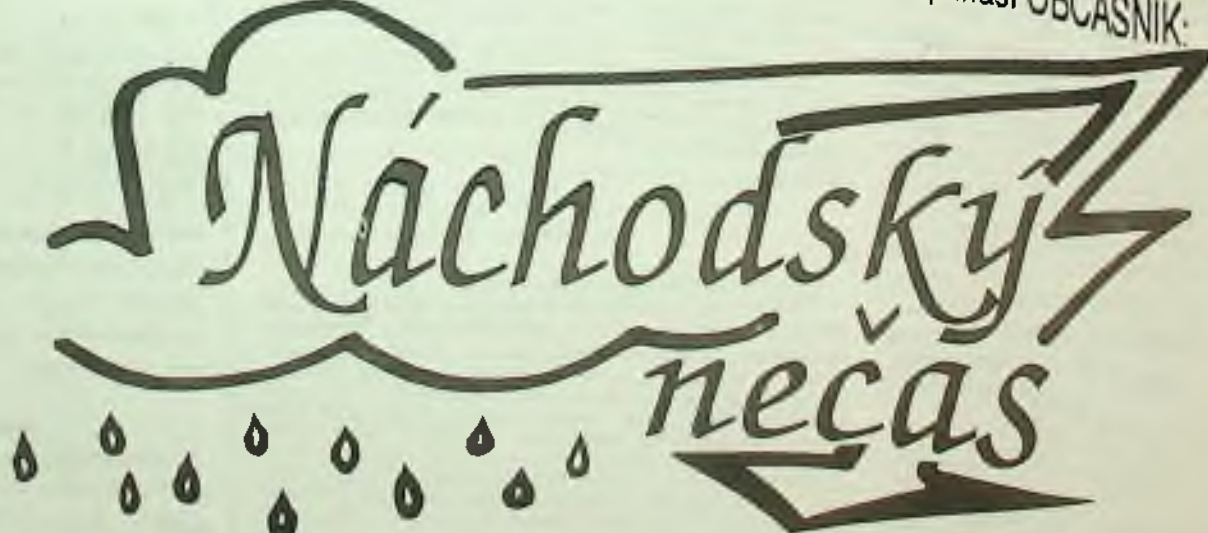
Noví republikáni vědí, čemu se vyhnout a čeho se vyvarovat, ale jen Bůh ví, zda jejich snaha bude korunována úspěchem.

MUDr. Jarošlav Měcháček

PRAK - STRANA 3

Týdeník PRAK, pravicové aktuality. Šéfredaktor Mirek Řezníček, vychází vždy v pátek, registrace u kulturního odboru OÚ reg. č. 2/92 v Náchodě. Adresa: redakce PRAK, Box 31, Červený Kostelec, 549 41, administrace a inzertce tamtéž, 0441 / 81108. Výroba a grafická úprava WILLCAP Trutnov, tisk Hradecké tiskárny Trutnov. Rozšiřuje firma HABR - TISK Pardubice, PDT - Pardubice, PNS a soukromí distributoři. Objednávky přijímá redakce.

Pravdu, kterou marně hledáte na stránkách týdeníku Náš čas, Vám přináší OBČASNÍK:

SOUKROMÝ NEZÁVISLÝ OBČASNÍK, KTERÝ VÁS CHCE OBJEKTIVNĚ INFORMOVAT
O ŽIVOTĚ A PROBLÉMECH NÁCHODSKÉHO REGIONU

SVOBODA projevu, zejména slova a tisku je zaručena úst. zák. č. 100/1960 Sb., Ústavou ČSFR, ve znění pozdějších předpisů. Mezinárodním paktem o občanských a politických právech, publ. ve vyhl. MZV č. 120/1976 Sb. a Listinou základních práv a svobod uvozenou v úst. zák. č. 23/1991 Sb. Svoboda projevu a právo na informace jsou zákonem zaručeny. Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat i rozšiřovat ideje a informace. Cenzura je nepřipustná.

ODŠKODNĚNÍ?

RICHARD CRHA / FOTO: MIROSLAV ZAJÍC

15. května nám do redakce přišel tento dopis.

Vážený pane redaktore!

V roce 1949 jsem byl, jako 22letý, odsouzen na doživotí a po 11 letech, v roce 1960, jsem se na amnestii vrátil domů. Loňského roku jsem byl plně rehabilitován a na základě rehabilitace jsem požádal ministerstvo spravedlnosti ČR o odškodnění. Do jaké míry byla moje žádost úspěšná, můžete posoudit z fotokopie dopisu, který jsem odeslal na ministerstvo spravedlnosti 19. 3. 1992.

Tento dopis vám nepiši proto, abyste za mne vyřizovali moje osobní záležitosti nebo někde intervenovali v můj prospěch, ale chci jenom dokumentovat jednání tak důležitého státního úřadu, jakým by mělo být právě ministerstvo spravedlnosti, a způsob, jak reprezentuje pojem spravedlnosti vůči občanům, když není schopno ani odpovědět na dopis, a to nejenom jeden.

Připadám si tak při uplatňování svých práv a nároků na náhradu jako vetřelec, který se domáhá něčeho, co měl už dávno oželeť. Připadá mi to, jako že tady někde chybí snaha udělat dobře a odpovědně tu činnost, kterou je každý na přiděleném úseku pověřen. Začínám pochybovat o tom, že ta naše spravedlnost je všude natolik spravedlivá, aby mohla být dobrá, když ji možná ještě dnes reprezentují mnozí, kteří sice v těch padesátých letech nebyli našimi soudci ani prokurátory, ale s velkou pravděpodobností mohli být, nebo byli jejich dobrými a pilnými žáky. A podle toho také vypadá jejich jednání s námi a pohled na nás. Ty doby, kdy naše soudnictví dosáhlo vrcholu své smutné proslulé slávy a výrobou monstrprocesů s elánem a patričným důrazem vysoko překračovalo výkonové normy, ty nás minuly. Teď chybí ten opravdový elán k nápravám.

Jenom jednou jsem byl předmětem novinového článku, a to z doby soudního procesu, ve kterém jsem byl odsouzen, a jenom málo chybělo, abych nevisel, Teď, vzhledem k svému pokročilejšímu věku, se ve svých 65 letech nechci stát znovu slavným, nejsem žádný ambiciózní typ. Ale rád bych věděl, proč z ministerstva spravedlnosti nejsou schopni odpovědět na dopisy a dotazy, které jsou dostatečně oprávněné, a proč také nezveřejní tu svoji zásluhnou činnost, která se zatím dotkla jen okrajově některých postižených a nevyčísli tu „horentní“ sumu doposud přiznaných náhrad, aby naši spoluobčané nám nevyčítali něco, co jsme vůbec nedostali. Bylo by to velice prospěšné pro celou naši veřejnost.

S pozdravem
Zdeněk Vondrášek
Dolany, okr. Prachatice

února 1991 žádost o odškodnění doloženou usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích i rozpisu stravených v nápravných zařízeních, aby mu po třech měsících napsali, že jim chybí jeho rodné číslo.

Po půlroce, v listopadu 1991, žádal pan Vondrášek o vysvětlení, proč nedostal rehabilitační dluhopisy Investiční banky, jejichž první splátka měla být, podle vyjádření náměstka ministra financí ing. Kočárnika, provedena do konce října. I tento dopis byl ignorován. Zůstal bez odpovědi.

Od té doby uběhlo devět měsíců a zase nic. Pan Vondrášek se může právem domnívat, že chybí především vůle chtít pomoci. Pročez ministerstvu spravedlnosti ČR, s opisem na vědomí dr. Burešové, tehdejší předsedkyně ČNR, a panu dr. Pithartovi, tehdejšímu předsedovi vlády ČR, píše znovu:

„Není to pro nás, politické vězně, závažnější situace, když se na nás naši spoluobčané dívají jako na boháče, kteří se obohacují na úkor celé společnosti a přivádějí naše finanční hospodářství na pokraj bída...“

Tolik dopis.

Smutný dopis.

K němu byl přilepen ještě výstřižek z regionálních novin Astra ze sousedního strakonického okresu (23. dubna 1992), kde je vystiženo mnohé: 95 % politických vězňů za 2 roky naší vlády nedostalo žádné odškodné a mnozí nemají ještě vyřízené důchody. Veškeré sliby jsou pro tyto lidi „cárem papíru“.

Možná trochu příkré odsouzení, ale pojedme za panem Vondráškem.

■■■■

Pan Vondrášek zrovna obracel ve Čkyňi seno. Na svých pětadesát let vypadá dobře, pouze se mu hůře dýchá.

Je překvapen. Myslel si totiž, že i tento dopis skončí v koši. Nebo někde kdoví-kde. Postáváme ve stínu a pan Vondrášek pomalu vypráví.

„Já nic neuspěchám. Jedenáct let jsem seděl a vím, že není kam spěchat.“

„Bylo to hodně zlé?“

„Jeden rok Bory, jeden rok Ilava, dva roky Leopoldov, sedm let uranové doly Bytíz. Naučil jsem se nikam se nehnat, život vás tam stejně dotlačí. V Leopoldově jsem vážil 48 kilo, byl jsem taková vosková figurka. Když mi pak na Bytízu dočista přestalo chutnat jíst, kluci říkali, že sušinky prý dlouho vydrží. Měl jsem silnou žaludeční neurózu. To tak přijde. Dietu jsem nepotřeboval, dávali nám ji sami. Za cigarety jsem vyměnil vitamíny B a ty mě zase postavily na nohy. Byli na tom ovšem lidi mnohem hůř. Třeba ti, co se hnali za rudnou žilou, když skála promluvíla. Ti pak venku zemřeli na nedostatek radioaktivního záření. Starej Zelenka mi říkal: „Když skála mluví, tak so nikam nožeň a zašij se. Vyprdní se na odměny za vzornou práci, vyprdní se na vidinu podminěného propuštění.“ Ale mám kupodivu i lepší vzpomínky. Na dobré lidi. V lágru si

ce nemůžete být kamarád se všemi, ale když, tak už. V civilu můžete hrát divadýlko před lidmi delší dobu, v lágru se vyjevíte za čtrnáct dní. Poznal jsem spoustu vzdělaných lidí, protože s námi sedělo mnoho moudrých. Byla to dobrá vysoká škola života, akorát trochu nákladné byly koleje. A některé věci se nedají ničím zaplatit. Basou by měl projít každý soudce, který někoho odsoudí. Dneska bych šel sedět klidně, to je havaj. Knížky, televizory, vycházky. Když si vzpomenu, jak pracně jsem si psal pět tisíc anglických slovíček na toaletní papír!“

„Čemu jste vděčil za takovou pátku?“

„To kdybys věděl. Ze začátku jsem nevěděl vůbec nic. Jen to, že to vypadá na bradu vzhůru. Trest smrti provazem za použití paragrafu sto línáct změněn na doživotní žalář. Za co? Pomohl jsem po osmačtyřicátém několika lidem ukázat, kde jsou hranice. Já jezdil lyžovat na Kvildu a když se někdo zeptal, tak jsem mu slušně odpověděl. Pak mě čapli. Já zatloukal, oni tloukli. Hlavním argumentem v obžalobě bylo, že jsem MOHL moc udělat. Fraška. Byl to první velký případ v pohraničí, tak to patričně nafoukli. Soudili mě ve Vimperku, ještě mám na to schovanou vstupenku.“

Pak obrátí pan Vondrášek kus sena. Oči se mu lesknou. To když si člověk vzpomene.

„Ale co, já jsem se po návratu z lágru stačil ještě oženit, mám hodnou ženu, čtyři děti, žádný majetek, protože jsem z basy připravenej - vzít si kartaček, lžici a můžu jít. Všechny děti měly problémy se školami, ale také to bylo k něčemu dobré. Jsou omlácené životem.“

■■■■

Jedeme k Vondráškům na kafe, abychom se dostali k tomu, proč jsem přijel. Likhavost či přímo nepořádek na ministerstvu, které si říká ministerstvo spravedlnosti České republiky?

„Ale ano, dostal jsem teď jednu odpověď na své urgency. Minulý týden. Z České národní rady mi napsali, že můj dopis byl předán parlamentnímu výboru k dalšímu vyřízení.“

Na to, že uběhlo tolik měsíců, a na to, že tento parlamentní výbor volbami skončil (jistě bude vytvořen jiný), dost smutná záležitost. A hlavně, parlamentní výbor nikoho neodškodní.

Volám proto na odbor odškodnění ministerstva spravedlnosti ČR, kde mi paní dr. Kotulánová řekne, že novináře nemá ráda a že o co ji zdržujeme, o to delší bude doba na vyřízení všech nároků na vyrovnání s bývalými politickými vězni.

Taky odpověď.

Konečně jsem se dozvěděl, kdo celou věc brzdí. Vyrovnání s politickými vězni jsem zdržel o minutu a půl!

Všem se omlouvám.

■■■■

Vracím se za panem Vondráškem.

„Neměli nic slibovat. Když se řekne á, má se říct i bé. To je vám taky zajímavé. Tenkrát jsem za sedmdesát devět dní výslechů včetně soudu seděl na Borech, jen to fiklo. To se soudilo ve dne v noci a šlo to jak na provázku. Velezrada, provaz, doživotí, dvacet let, adyjdě.“

Některé věci jdou strašně rychle.

Některé věci jdou strašně pomalu.

Má pravdu pan Vondrášek. Pan Vond-

rášek, který se až 30. ledna 1991 dozvěděl, že není lump.

■■■■

Předseda pobočky Konfederace politických vězňů v Prachaticích pan Josef Poucha má nepříliš vděčný úkol soustřeďovat žádosti všech bývalých politických vězňů, kteří byli dnes v prachatickém okrese. Je jich pětáctýřicet a má pro mě potěšitelnou zprávu, že přibližně polovička z nich první částku odškodnění již dostala.

„U nás na Prachaticku se to trochu pohnuje, zato vedle na Klatovsku to prý stojí. Oni to berou podle nejstarších...“

Dozvídám se rovněž, že na ministerstvu to nejdříve brali tak, že krátké tresty vyřizovali dříve. Měly tím prý rychlejší výsledky.

Je pravda, že kdyby všichni žadatelé měli všechny doklady pohromadě, bylo by vše rychlejší. Jenže kdo v padesátých letech seděl, tak už dneska není žádný mladík. Navíc všichni víme, že úřady jsou báječně věc, aby se vám i nervy daly do pochodu.

Manželka Josefa Pouchy k tomu dodává: „Přibližně patnáct dědečků nám sem denně chodilo. I jeden devadesátiletý sem k nám přišel. Nechtěl tenkrát do JZD, tak mu přišli špiónáž. Manžel všem pomáhá. Za tímhle je dokonce až na jednoluku intenzivní péče do nemocnice...“

■■■■

Pan Poucha je ročník 1913. Příští rok mu bude osmdesát. Z absolutního trestu smrti se vyvlékl na dvacet let, odseděl si deset. Budějovice, Pankrác, Bory, Jáchymov, Vikmanov, Pankrác, Kladno, Mirov, Leopoldov, Bytíz, Mirov.

„To všechno na stálí útraty,“ praví se smutným úsměvem.

„Jako medvědy nás vozili v řetězech.“ I on dnes říká, že měl štěstí.

Byl odsouzen jako jeden ze „Skupiny osmi“, přičemž ani jednoho neznal. Ambice na provaz. „Prokurátor Čížek byl sekoun. Ten se s tím, panečku, nemazal.“

Dlouhé ticho vystřídá pláč. Paní Pouchová pláče, pan Poucha klopi oči.

„Až na starý kolena jsem se naučila brečet, já dřív neplakala. Nechtěla jsem, aby to na mně bylo vidět. Když byl v Praze s manželem soud, na který nám milostivě prodali vstupenky, celé dny jsme se švagrovou proklečely v pražských kostelích. Doma dvoutletá holčička. Tak jsme se za manžela modlili a modlili. A když nám řekli, že dostává jen dvacet let, bylo to jako vysvobození. Hnedka jsem si venku koupila špekáčky, protože jsem celé dny nejedla. Bude žít! Bude žít!!!“

Pan Poucha se k tomu nechce moc vracet. Když mu tenkrát v sobotu řekl právník, že to bude trest smrti, konstatoval suše:

„To budu mít špatnou neděli.“

Pan Poucha má štěstí. Už část odškodnění dostal.

Dneska však, i kdyby mu položili na stůl jako náhradu deset miliónů, nikdy by to nechtěl prožít znovu.

■■■■

Od pana Pouchy se také dozvídám, jak se celá ta věc odškodnění proplácí, podle jakého klíče. 30 000 za každý rok, jinými slovy 2500 za každý odseděný měsíc. Kdo seděl deset let, měl by mít tedy nárok na 300 tisíc korun. Ale vyplácí se jen určitá procenta. Na začátek nejméně třicet tisíc Kčs nebo dvacet procent v hotovosti, zbytek je v obligacích propočten do roku 2000.

■■■■

Jenže neváží, proč nikdo těm pochoptitelně znevůlněným starším lidem neposlal alespoň OMLUVNÝ dopis, že se věc zdržela proto a proto, že se na ní však pracuje a bude v nejrychlejším možném termínu vyřešena.

Že hoit někdo blbě odhadl, jak to celé poběží.

■■■■

Abych přece jen nějakou optimistickou notu nadnesl a panu Vondráškovi přivezl trochu dobrou zprávu, zajdu k dr. Kotulánové, co nemá ráda novináře. To, co děláme, přeci není o lásce a nelásce. Paní doktor je hodnější. Včera toho na ni prý bylo nějak moc. Procházíme dlouhatánskou chodbou, ve které jsou v regálech

Pokračování na str. 11

Kolik se jich ale dočká poslední splátky? Když někdo nedostal ještě ani tu první, umírnující část?

Všichni jistě chápeme, že republika nemá příliš z čeho brát. To je pravda, stejně jako je pravda, kdo tuto republiku tak obdivuhodně zhutňoval. Není to fráze, a proto je dobré si ještě dlouho připomínat: vděčíme za to Komunistické straně Československa, jejíž bilance je v této souvislosti úctyhodná - od roku 1948: 244 popravených, 8000 umučených a ubitých, více než 100 000 dlouhodobě vězněných.

Ten návrh tu už taky padl. Ze zabaveného majetku KSČ odškodnit všechny,

kterým ona „skvětlá vidina budoucnosti“ přinesla jen žal, slzy, trápení, smrt.

Jenže když jsme měli možnost sledovat ministryní kontroly paní Kořínkovou, která majetek KSČ přebírala a přebírala až přebírala a na konci svého volebního období suše konstatovala, že se to nepodařilo, přepadne vás smutek na druhou.

■■■■

K 30. dubnu bylo v České republice rehabilitováno 210 530 nezákonně odsouzených osob.

Těch, co žijí a podali si žádost, je přes čtyřicet tisíc. Odškodnění provádí podle § 23 ministerstvo spravedlnosti jen na návrh rehabilitovaného nebo jeho dědiců. V případě, kdy došlo k rehabilitaci poškozeného, který byl popraven nebo zemřel,

mohou dědicové žádat jednorázové odškodnění 100 tisíc korun.

Navrhová, žádat, ugovat...

Pokud po dobu šesti měsíců zůstane ministerstvo spravedlnosti nečinné, mají žadatelé možnost podat žalobu o náhradu škody v občanskoprávním řízení.

Podat žalobu, žádat, ugovat.

Dostavovat se, vyplňovat, upřesňovat, vysvětlovat.

V Českém deníku 30. května 1992 pravila paní dr. Kotulánová, vedoucí odboru odškodňování: „Bohužel se nám množí urgency a stížnosti na rychlost odškodňování. Vyřizování těchto stížností zdržuje samotné odškodňování.“

Jistěže má v něčem pravdu. Ale já si trpce říkám: tak už nejen novináři brzdi proces odškodňování politických vězňů, ale i sami

Čistím koberce

a čalouněný nábytek. Volejte kdykoliv, Chris — (708) 863-4113.

HELP WANTED

Pomoc do kuchyně na vydávání jídel. Přednost zkušeným. Plat \$400 týdně. Hlaste se osobně, mezi 11:30 — 3:00 hod. nebo 7:30 — 8:30. Corner Restaurant, 9201 West Broadway, Brookfield.

ENVELOPE CORP. Looking for experienced adjusters, folding machine operators & die cutters for night shifts. Must be able to communicate in English. Apply in person Diamond Envelope Corp., 1650 Shore Rd., Naperville, IL 708-305-8181.

THE AMERICAN HEART
ASSOCIATION
MEMORIAL PROGRAM

WE'RE FIGHTING FOR YOUR LIFE

 American Heart Association
This space provided as a public service.

Podporujte Hlasatel
Máte zaplacené předplatné?

IJK TRANSLATION SERVICE

z češtiny do angličtiny
a naopak

I. J. Kovar
P.O. Box 313
Riverside, IL 60546
or call (708) 442-7115

PSYCHIC HEALER

DONNA LYNN
PSYCHIC HEALER
PALM & CARD READINGS
She can help all problems of life, love, marriage. No matter what's your problem. She can and will help you. Quick results. Call now: 312-476-8221.

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800

NORTH RIVERSIDE

3 ložnicový novější domek, obý-
vák, formální jídelna, centrální
chlazení, 2 koupelny, rekreační
místnost, garáž na dvě auta.
Blízko autobusové zastávky a ná-
kupu. **SOLD**

BERWYN

3-rodinný dům, 3—3—1 ložnice.
Postranní vjezd do zděnné gará-
že, vysoké nájemy. Skok na Čermá-
kovu třídu. **SOLD**

BERWYN

2-rodinný dům, 3—2 ložnice, sepa-
rátní topení, plný pejzment, garáž
na dvě auta. Blízko Čermákovy
třídy. **SOLD**

HŘBITOVNÍ LOTY:

for sale, 4 lots. Lot 181 - section
18 at Bohemian Natl. Cemetery.
400.- lot, call 708-389-2287.

HELP WANTED

CHILD CARE:

Mature, responsible, experien-
ced woman to help mom care
for a 4-mo. old in her Oak-
brook home. Part-time, flexib-
le hrs., non-smoker. Tel. 323-
5771

— WILL HIRE:

Looking for nail technician and
pedicurist for ultra-modern salon
in western suburbs. Great oppor-
tunity for a new career in the field
of finger nails. Will train. Must
speak some English and have trans-
portation. Tel 986-0000.

Start \$11.88/hr. + benefits.
For application & Info call 1-
216-324-7285, 7am to 10pm.

Poslouchejte
Československou
půlhodinku
na radiové stanici
WCEV 1450 AM

každou
středu a čtvrtek
v 8.05 večer
řídí Jerry Jirák

P.S. WASHINGTON

a weekly column by
U.S. Senator Paul Simon of Illinois

Taxpayers Win Round One in Fight Over 'Guns for Felons' Program

While it is not a huge item in the federal budget, my nomination for the example of the worst waste of money is the \$4.27 million we spend each year to give back the right to carry firearms to convicted felons.

If you think you misread that first sentence, you didn't. It costs the American taxpayers about \$10,000 per license for an investigation to hand back to people who have been convicted of serious crimes their right to carry arms.

And guess what? Some of the former convicts renew their lives of crime.

Sen. Frank Lautenberg of New Jersey and I have introduced legislation to stop this nonsense, to repeal this law. We recently won the first skirmish in this battle. Our amendment eliminating this 'guns for felons' program from the 1993 budget has now become law. We will continue to push for enactment of our bill to make these savings permanent.

To no one's surprise, the National Rifle Association — composed of many law-abiding citizens — opposes much of our proposal. Exactly why taxpayers should subsidize giving guns back to convicted criminals is not clear to me.

"Guns don't kill people," the NRA says over and over and over again, "criminals do." Why then should we give the right to carry weapons back to convicted criminals? And why is the NRA on the side of the criminals?

For the same illogical reasons that they oppose having a five-day waiting period to buy a handgun. The five-day waiting period proposal — "The Brady Bill," named

after former White House Press Secretary Jim Brady — gives police the chance to check out the records of someone applying to buy a handgun, and if that person has been convicted of a serious crime, or has a history of mental instability, the gun purchase can be stopped.

Each year 22,000 Americans are killed by handguns, a far higher rate than in any country in the industrialized world.

That's why police organizations disagree with the National Rifle Association on these matters. As a lawmaker, I have a choice of agreeing with the people in uniform who protect our lives each day and risk theirs — our police officers — or I can agree with the National Rifle Association's stand against a waiting period and for spending \$4.27 million of taxpayers' funds to see that convicted criminals can get their guns back.

I have no difficulty in siding with the law enforcement officers, despite the screams of protest from the NRA.

One other item of interest: In 1990 the NRA got \$7.4 million of its total income from the firearms industry.

Hunters, people who enjoy outdoor sports and law-abiding citizens should continue to have the right to have guns. But those same people should ask themselves if the NRA is serving the best interests of responsible gun owners, and of all our citizens, or is it serving the interests of the arms manufacturers.

In the meantime, I'm going to do my best to permanently stop \$4.27 million of hard-earned taxpayer dollars from going to rearm convicted criminals.

American Heart Association

This recipe is intended to be part of an overall healthful eating plan that would not include more than 30 percent of daily calories from fat.

Vegetable Broth

This dish is tasty — and healthful, too.

2 Tbsp.	acceptable* margarine	3	stalks celery, including yellow leaves, coarsely chopped
2 Tbsp.	water	3	large sprigs fresh parsley
2	medium onions, coarsely chopped	3 or 4	sprigs fresh thyme
2	large leeks, white and green parts, coarsely chopped	1	bay leaf
2	carrots, scrubbed and coarsely chopped	12	peppercorns
		9-10 cups	water

In a heavy stockpot over medium-high heat, melt margarine. Add 2 tablespoons water, onions and leeks. Sauté 4 to 5 minutes.

Add remaining ingredients in order listed. Cover with 9 to 10 cups of water. Simmer 1 1/4 to 1 1/2 hours, or until reduced to 8 cups.

Strain broth and discard solids. Cool to room temperature. Pour into containers, cover and refrigerate or freeze. Removed congealed fat from the surface, if necessary, and discard.

When defrosted, boil again before using.

Makes 7 1-cup servings.

For vegetable bouillon, simmer until reduced by half. Use when recipe calls for canned bouillon.

* Select margarines that have no more than 2 gm of saturated fat per tablespoon.

Vegetable Broth Nutritional Analysis per Serving

24	Calories	0 mg	Cholesterol	0 gm	Saturated Fat
3 gm	Protein	56 mg	Sodium	0 gm	Polyunsaturated Fat
1 gm	Carbohydrates	1 gm	Total Fat	0 gm	Monounsaturated Fat

Vegetable Bouillon Nutritional Analysis per Serving

48	Calories	0 mg	Cholesterol	0 gm	Saturated Fat
6 gm	Protein	112 mg	Sodium	0 gm	Polyunsaturated Fat
2 gm	Carbohydrates	2 gm	Total Fat	0 gm	Monounsaturated Fat

These Help Your Heart Recipes are from the American Heart Association Cookbook, 5th Edition. Copyright 1991 by the American Heart Association, Inc. Published by Times Books (a division of Random House, Inc.), New York.

Židé v českých zemích od sv. Vojtěcha až po naše dny

(Příručka k židovské otázce, Praha 1944)

Už v starořímské době razil Publius Syrius heslo: "Peníze světem vládnou". A že peníze nesmrdí, to říkal už starý Vespasian svému synu Titovi. Židé na celém světě založili svůj postup na těchto zásadách, také v českých zemích. Tím se vysvětluje, proč společensky deklasované a ze slušné společnosti vyřazené Židovstvo nabývalo moci a vlivu i přes vyjimečná nařízení, přes izolování v ghettech a přes živelný antisemitismus, který zachvacoval v pravidelných periodách celé národy.

Židé vyhrávali svou věc vždy zlatem a korupcí. Tím je také řečeno, proč Židé v českých zemích se nejen udrželi, ale co do významu vzrostli, až konečně se stali v bývalé republice zákonodárci a ministři.

V podstatě se ovšem nezměnili. Za sv. Vojtěcha (kolem r. 1000) obchodovali s otroky. Skoro tisíc let nato dělali otroky z českého lidu pod hesly humanitními a demokratickými. Tedy otrokářství pěstovali jak před tisícem let, tak i v bývalé republice. Touha zotročovat je v jejich krvi.

Kdo studuje pozorně prolínání Židů do českého života od dávných dob, ten přichází k přesvědčení, že velkou vinu na vzrůstu židovské moci nesou někteří čeští králové, kteří si vypůjčovali peníze od Židů a tím se automaticky dostávali do jejich vleku. Podobně si ostatně počínala knížata i králové v jiných zemích. Musíme tedy některým českým králům vytknout, že kvůli mamonu nadřazovali Židům a že zavlekli do českých zemí židovskou nákazu. - Tak musíme bohužel konstatovat, že nejvíce se o Židy "zasloužil" v českých zemích král Přemysl Otakar II. - Ten 29. března 1254 udělil Židům v českých zemích práva a výsady, o jakých se Židům v jiných zemích ani nesnilo.

V těch letech např. v Anglii král Eduard I. vydal nařízení, které znemožňovalo tamějším Židům vykořisťování obyvatelstva, takže Židé si stěžovali, že byla jim vzata možnost obžvy.

Naproti tomu Přemysl Otakar II. dal Židům takové výsady, že je lze nazvat "Magna Charta židovských práv". Začínala takto: "My, Otakar z Boží milosti král český, vévoda Rakouský a Štyrský a markrabě Moravský, všem pro věčné časy. Jakožto chceme, aby lidé jakéhokoli stavu v naší říši přebývalí byli účastní naší milosti a blahovůle, tak chceme, aby vůči všem Židům v království a říši naší usedlým tato ustanovení byla přesně zachována." - Obsah ustanovení dával Židům více práv než ariům. Tak například ve sporech peněžních, o věci movité a ve věcech trestních nestálo svědectví křesťanovo proti Židovi. Křesťan, chtěl-li dosáhnout svého práva, musil mít ještě jednoho svědka židovského. Křesťanovi se věřilo před soudem jen tehdy, bylo-li jeho tvrzení podepřeno ještě Ži-

dem. Naopak stačilo, aby Žid, obviněný z podvodu byl zproštěn obžaloby, odpřisáhl-li na Desatero, že je nevinný!

Je zajímavé, že Přemysl Otakar II. zakazoval svým poddaným, že nesmí obviňovat Židy z rituální vraždy. Všeobecně řečeno: ustanovení krále Přemysla Otakara II. byla nanejvýš židomilská. Chránila Židy ve všech směrech, ba přiznávala jim více výhodnosti než křesťanům.

Zmíněný král dovolil Židům i přijímání královských úřadů. Židomilnost Přemysla Otakara šla tak daleko, že osvobodil brněnské Židy na rok od placení daní i jiných služebností a že nařídil, že nesmějí být poháněni před soud kromě případů vraždy, krádeže a podvodu.

Snadno si ovšem můžeme vysvětlit, proč král Židům tak nadřázoval. Potřeboval peníze, aby mohl provádět své mocenské plány. Židé mu peníze ochotně zaopatřili a tím si získali jeho náklonnost.

Přemysl Otakar II. byl na Moravském poli poražen králem Rudolffem. Židé se hned přeorientovali k vítězi a projevíli tak svou pravou povahu. Zapomněli na dobrodíní, které jim poražený král prokázal a přišli hned holdovat vítězi, když se rozložil s vojskem mezi Oslavami a Rosicemi u Brna. Král Rudolff jim sice dosavadní práva potvrdil, ale současně nařídil, že musejí platit daně a poplatky jako všichni křesťanští občané.

Syn Přemysla Otakara II., král Václav, ocitl se také v područí židovského vlivu. Směle možno říci, že za panování Přemyslovců dařilo se židům v českých zemích skvěle. Židé stávali se držiteli a bohatli.

Za vlády Lucemburků Židé sice neměli tolik právo jako za Přemyslovců, ale nepociťovali také žádné persekuce. Když v roce 1311 navštívil Jan Lucemburský Brno, vyšli mu Židé vstříc, při čemž nesli Desatero a zpívali hebrejské písně. Tímto způsobem si chtěli naklonit starého válečníka. Král stále potřeboval peníze. Nelze se tedy skoro ani divit, že se ocitl také v kruhu židovských peněžníků, kteří jednou rukou nabízeli peníze, a druhou předkládali k podpisu "židovská práva" Přemyslovců. Král Jan je také potvrdil. Jeho syn Karol už jako markrabě moravský se snažil omezit židovské lichvářství, ale s malým výsledkem. Židé se odvolávali na Přemyslovská "práva" a čachrovali neslydatě dále.

Za panování krále Václava IV. nastaly pro Židy opět dobré časy. Také on potvrdil jim Přemyslovská práva. Všeobecně se dá konstatovat: Základem práv a výsad Židů v českých zemích zůstávalo vždy privilegium krále Přemysla Otakara II., dané v roce 1254. Takové privilegium měli Židé v málokteré zemi, alespoň ne ve XIII., XIV. a XV. století.

Židé byli v českých zemích už pevně usazeni a finančně vyzbrojeni, když se panování ujal císař Zikmund. Židovská lichvářství tak kvetlo, že Zikmund nařídil listem z roku 1436, že úroky, které se měly platit Židům, platit se nemusí. Také král Ladislav v několika případech zakročil proti židovské rozpínavosti, ač v roce 1454 potvrdil Přemyslovská práva.

Za krále Vladislava se zdálo, že Židé budou z Čech úplně vypuzeni. Král nastoupil proti Židům ostře. Prvního října 1487 bylo na zemském sněmu usneseno, že má být židům uložena značná daň. Křesťané, kteří dávali Židům peníze k společnému lichváření, měli být králi oznamováni k potrestání. Židé věřili nebezpečí a proto si krále hleděli naklonit. Vladislav však dostal na Židy tolik stížností, že musel vydat nové předpisy o půjčování peněz křesťanům. Přesto nechává Židy stále pod svou správou, t.j. pod správou královských úředníků.

V roce 1507 bylo oznámeno, že se Židé musejí do roku z Prahy a ze země vystěhovat. Stalo se tak na základě zvláštního královského dekretu. Zpráva vyvolala všeobecnou radost mezi českým lidem. Ale židé nelenili. Napjali všechny síly a koupili si řadu mocných přímluvčích, kteří vymohli na králi zrušení původního dekretu. - Toto změněné stanovisko způsobilo, že nastala určitá anarchie v židovské otázce.

Nástup Habsburků

V roce 1526 nastoupil na trůn českých králů Habsburg Ferdinand I. Židé při této příležitosti opět projevíli přizpůsobivost. Ač věděli, že jde o dynastii vyloučenou katolickou, snažili se Ferdinandovi získat pro své požadavky. Proto se nápadným způsobem účastnili jeho uvítání v Praze i v Brně. Ferdinand I. potvrdil skutečně Židům v Čechách výsady, udělené předešlými králi. Během jeho panování docházelo na Židy tak četné stížnosti, že se rozhodl je vyhostit z Prahy i ze země. Jeho rozhodnutí potvrdil i sněm království českého v roce 1542. Ale Židé si věděli rady. Použili svých osvědčených prostředků, t.j. korupce. Tak se stalo, že usnesení sněmu i nařízení královo nebyly provedeny. Židé v zemi zůstali a noví se tajně do země stahovali. - Panování habsburských králů v českých zemích se vůbec vyznačovalo nedůsledností v základních věcech. Tak např. proti židům učinili řadu náležitostí, ale vždy se zastavili na polovině cestě. Pravidelně to končilo tak, že židé naplnili královskou pokladnici a měli na čas pokoj.

Velikou korupcí zavedli Židé také do řad šlechty, která si od nich dlužila peníze a která pak Židy chránila. Skoro každý šlechtic měl "svého" Žida, kterého chránil. Jaký tedy div, že Židé to vyutili a nerospektovali nařízení a zákazy!

Po Bitvě na Bílé Hoře nastala pro Židy velmi příznivá situace. Král Ferdinand II. potřeboval peníze a proto použil nabídky Židů. Ziskávali jeho přízeň také tím, že prováděli špehovství mezi českými stavy. Tak se stalo, že král upadl úplně v židovské područí a vrátil Židům všechny výsady z dob Přemyslovců, a tyto výsady ještě rozšířil.

Židé se ukázali jako živel krajně nemorální. Ač před bitvou na Bílé Hoře škemrali o ochranu u protestantské šlechty, po ní se přidali na stranu katolickou. - Vypadá to jako paradox, ale je to bohužel dějinná pravda, že Ferdinand II., nejkatoličtější panovník na českém trůně, stál úplně pod židovským vlivem! Židé těžili hospodářsky z této situace, neboť obchodovali na sekvestrovaných statcích a kdo se proti jejich kořistnictví ohradil, mohl označiti za nepřítel císaře... Židovská moc dosáhla takového stupně, že se stali i armádními dodavateli. Existuje nespočet důkazů, že si počínali nepoctivě a že erár okrádali.

Když nastoupil na trůn Ferdinand III. (1637-1657), nastala naděje, že tento panovník napravit chyby svého otce a že znemožní židovskou rozpínavost. Z počátku také opravdu jevil určitou rozhodnost, ale během doby podlehli i on židovskému vlivu, protože mu financovali jeho válku proti Švédům. Podobně bylo za panování císaře Leopolda I., kdy se vyprávělo, že byl úplně zadlužen a u vídeňských Židů, takže proti nim nemohl důrazně zakročit.

Po krátkém panování císaře Josefa I. (1705-1711) nastoupil císař Karel VI.

(1711-1740). Židé měli v rukou stálou půjčku a zásobování vojska. Stáli se tak státem ve státi. Toho se císař zalekl a vydal některá nařízení, která měla aspoň částečně regulovat jejich rozpínavost. Karel VI. však zemřel 20. října 1740 a jeho úmysly zůstaly nerealisovány. S ním vymřel habsburský rod po meči.

Na trůn podle pragmatické sankce nastoupila jeho dcera Marie Terezie a tím také začíná rušná doba v židovské otázce v českých zemích.

Marie Terezie

Císařovna projevila nejlepší vůli zbavit se Židů. Proto nařídila dekretem ze dne 18. prosince 1744, aby se Židé do šesti měsíců z království českého vystěhovali, jinak budou za vojenské asistence vyhnáni. Nařízení vyvolalo mezi Židy velký poplach. Z českých zemí se jim nechťelo, poněvadž tu už dobře obchodně zakotvili a vedlo se jim dobře. Proto hned po vydání dekretu začali svou starou hru a horečně sháněli přímluvčí, kteří by císařovnu přiměli k odvolání dekretu. Kromě toho podnikli velkou zahraniční akci. - Tentokrát se jasně ukázalo, že Židé tvoří mezinárodní celek, který dovede rozpoutat velké mezinárodní tažení, když jde o jejich prospěch.

Akci vedl židovský bankéř Wolf Wetheimer z Auauburku a francouzský rabín Jonathan Eibenschütz. Ten se obrátil na židovskou obec v Římě se žádostí, aby papež intervenoval ve prospěch Židů u Marie Terezie, což se také stalo. Dále uspořádal velké peněžní sbírky. Wolf Wetheimer rozeslal řadu dopisů na prominentní osobnosti v zahraničí s prosbou, aby bylo intervenováno ze zrušení vyvodícího dekretu. V archivu pražské náboženské obce se našel svazek 90 dopisů zmíněného Wolfa Wetheimer.

Přes mnohé intervence i z královských míst zůstal zatím dekret v platnosti. V jednom dopise ze 4. března 1745 se sděluje, že z Prahy se vystěhovali všichni Židé až na 300 rodin. Daleko ovšem neodešli. Usadili se nedaleko Prahy v místech, kde je nyní pražská městská čtvrť Libeň.

Posléze se stalo, že císařovna prodloužila už v květnu 1745 vyvodící thůtu na deset let. Po deseti letech bylo vypovězení Židů z českých zemí vůbec zrušeno. Také tentokrát Židé vyhráli pomocí zahraničních přímluvčích a pomocí peněz.

Jedno je velmi zajímavé konstatovat: Židé byli několikrát vypovězeni z českých zemí, ale nikdy se nestěhovali. Vždycky to dovedli nějak zařadit...

Josef II.

Právní a tedy i společenské postavení Židů v českých zemích se základně změnilo za panování Josefa II., a to v naprostý prospěch Židů. Byl to tzv. Toleranční patent, který znamenal pro Židy novou právní základnu, které důkladně využil ke své emancipaci a ovládnutí hospodářského života.

Ježto jde o zásadní obrát v židovské otázce, musíme se podrobněji zabývat reformními snahami císaře Josefa II., pokud jde o zlepšení situace Židů. Císař Josef II. byl zván osvíceným panovníkem, což vlastně vysvětluje jeho reformační činnost ve prospěch Židů.

Na trůn nastoupil v době, která byla plna "osvíceneckými" snahami po svobodě, rovnosti, bratrství, toleranci a humanitě. Tyto ideje rostly m.j. z válečných zápasů mezi Francií a Anglií v letech 1688-1815. Židé, zejména ve Francii a v Německu se chýlili těchto "osvícených myšlenek", protože jim přinášely užitek. Seznali, že ve jménu humanity, rovnosti, volnosti a bratrství mohou se vyšlinout na přední místo ve společnosti a proto tulo "humanitu" čili šifli a pslovali. V Německu v době Josefa II. působil Žid Moses Mendelssohn (Mosche ben Menachem), který byl znám jako otec reformní židovstva. Židé celé Evropy k němu vzhlíželi jako k svému přednímu bojovníku. Mendelssohn hlásal, že se Židé musí zmocnit německé kultury, že se musí naučit jazyku německých vzdělanců, aby mohli opanovat veřejný život. Židé uposlechli jeho výzvy a snažili se stát pravověrnými Němci, ač uvnitř stále zůstávali Židy. - Takto tzv. osvícenecká doba přála těmto falešným asimilačním snahám. Mendelssohn zavedl v domech

Pokračování na str. 12

ODŠKODNĚNÍ?

RICHARD GRHA / FOTO: MIROSLAV ZAJÍC

spisy a spisy a spisy. Za všemi těmi spisy je ovšem čtyřicet tisíc lidských tragédií.

Na mou jedinou otázku, proč se to všechno tak zašmodrhalo, že ti lidé doma čekají a čekají a čekají, odpovídá:

"Náš odbor pro odškodnění vznikl jako zcela nový v roce 1990, nikdo podobnou agendu neznal. A navíc byl pro mladé lidi neperspektivní, protože až všechny poškozené odškodníme, budeme rozpuštěni. Tudiž osazenstvo se nám za dva roky několikrát prostředovalo. Lidé, lidé, lidé. A znovu se museli zaučovat. Máme šestadvacet důchodců, pomáhá nám i Konfederace politických vězňů. V první fázi jsme neměli žádné počítače. Dělati jsme na kalkulačkách, spisy jsme nosili v pradelních koších. Tak jsme byli zavaleni. Jedno s druhým vytvořilo onen zašmodrchanec. Nyní nám jede práce s počítačovou technikou třikrát rychleji než předtím, a to i v odbočkách v Brně a Plzni. Ručně udelela referent padesát případů měsíčně, teď sto padesát. Lhůta šesti měsíců pro vyřízení takového kvanta rehabilitací je prostě nevyhovující. Lidé se samozřejmě obírají na soud, čas plyne, nervozita

stoupá. Jsme si vědomi toho, že pokud to tady neurýchlíme, zavalí to soudy a bude me tam, kde jsme byli."

■ ■ ■

Jedu to vysvětlit panu Vondráškoví. „No jo," řekne.

Jsou to smutné příběhy, které píše život. Vše se lépe vejde do celých čísel.

Přibližně jedna čtvrtina osob ze 43 tisíc žádostí již byla odškodněna.

Na odškodnění bylo již přiznáno 964 827 686 Kčs.

Z toho v hotovosti 287 663 686 Kčs.

Na státních dluhopisech 677 164 000 Kčs.

Jed je o to se dočkat.

Osobní příběhy konkrétních lidí patří jinam. Do kolonek se nemohou vejít.

Jsou příliš dlouhé a obyčejné.

Málo se v nich objevuje slovo žádost, návrh: Mladíci, kterým je dnes 65 let, musejí mít strpení.

Jejich čas, slabounká náplast slabounké satifikace, teprve přijde.

Zasranej komunismus.

bohatých berlínských Židů společenské schůzky, jichž se účastnili tehdejší němečtí vzdělanci a židé. Z těchto kroužků vznikly pověstné "berlínské salony", kde se po několika desetiletích pěstovala vysoká politika v duchu Židům přátelské. Jisto je, že se Mendelssohnovi podařilo získat část německého kulturního světa pro židovské snahy.

V roce 1781 vyšel spis německého tajného rady Dohma pod názvem "O občanském zlepšení Židů", který vyvolal v celém světě rozruch. Byl napsán v duchu úplně židomilské a židovské. Později se ovšem zjistilo, že Dohmův spis napsal Mendelssohn a že tajný rada Dohm jej pouze podepsal.

V Anglii byl v roce 1753 odražen velký frontální útok židovský. Židé totiž tehdy chtěli prosadit tzv. židovský zákon. Byli však po velkých vnitropolitických bojích odmítnuti. Když to nešlo frontálně, našli si podloudnou cestu, která je měla dovést k cíli. Začali se llačit do anglické společnosti smíšenými sňatky. Tak se stalo, že dosáhli rozhodujícího vlivu v anglické šlechtě. (Srv. např. "Anglo-židovská aliance", TP č. 53-64 - pozn. red.).

Když si ještě uvědomíme, že v roce 1772 začalo první dělení Velkého království polského, máme celkový obraz Evropy, jak se jevila současným a tedy i císaři Josefu II.

Židé v českých zemích

Vlastnoruční list císaře Josefa II. z května 1781 dával Židům takřka přes noc stejná práva jako křesťanským ariiům, a poněvadž Židé disponovali nalichvařeným kapitálem, získávali nad arii převahu. Tak se stalo rovné právo židovskou nadvládou.

Na základě tohoto listu vyšel pro Čechy toleranční patent v říjnu 1781, na Moravě v únoru 1782. Po vydání patentu začali Židé "využívat" svých práv. Předně zřídili 34 normálních židovských škol. Byli při tom tak smělí, že žádali, aby část nákladu na tyto školy byla hrazena ze státní pokladny. V ohledu hospodářském se po vydání patentu ocitli Židé ve svém živlu. Současný kronikář sděluje, že židé měli po vydání patentu celou šlechtu ve svém podruží. Pouze asi šest šlechtických rodin zůstalo neodvislých. Rozbujela se nevidaná peněžní lichva. Židé půjčovali peníze na 20 procent.

V té době se objevili na Moravě první zednáři ve šlechtických kruzích. Zednáři všude podporovali Židy, kteří s jejich pomocí vnikali do národního života.

Co začali Přemyslovci ve prospěch Židů, to rozhojnil Josef II. tak dokonale, že panství Židů bylo v českých zemích legálně pojištěno a zabezpečeno.

Až do doby našeho národního obrození neměl český národ se židy nic společného než to, že byl jimi vydrán a šizen. Protžidovské bouře, které se v pravidelných

lhůtách v českých městech objevovaly, dokazovaly že český lid smýšlel protižidovsky.

Je naprosto mylný názor, že Přemysl Otakar II. podporoval pouze Němce a tím zároveň Židy. Také Němci neměli v těch dobách s Židy nic společného, i když li to používali německého jazyka.

Už jsme na jednom místě řekli, že koncem osmnáctého století se Židé snažili vniknout do veřejného a společenského života v Německu pomocí předstírané asimilace, jejímž hlasatelem byl Mendelssohn. Židům se skutečně podařilo získat část německých vzdělanců tehdejšího Německa pro své cíle.

V českých zemích však až do čtyřicátých let minulého století nikomu ani nenapadlo, aby počítal se Židy jako s podporovateli našeho národního snažení. Teprve české básník V. B. Nebeský začal horlí, abychom získali Židy tak, jak je prý získali Němci. Básník Nebeský navštěvoval totiž v roce 1843 universitu ve Vídni, kde studoval medicínu. Při této příležitosti se seznámil se Židem Samuellem Kapperem. Kapper se narodil 21. března 1820 na Smíchově jako syn sklenářského mistr. Kapperův otec byl světoběžník, který se po šestnáctiletém pobytu v cizině oženil s dcerou Žida Rosenbala z Nového Bydžova. Z jihočeských let mladého Kappera víme, že navštěvoval židovskou školu ve dvoře Klausovy synagogy, kde se zdokonaľoval v hebrejštině. V roce 1837 vstoupil do prvního ročníku filosofie v pražském Klementinu. Jako filosof požíval již větší volnosti společenské. Tak navštěvoval hospodu v Celetné ulici, kde se scházela židovská mládež, odkojené hesly emancipace po francouzské revoluci. Do společnosti židovských mladíků zavítal občas i Karel Sabina. Byla to společnost, která horovala pro rudou republiku a reformovala celý svět v duchu svých židovských názorů.

Mladí synové Israele si dali název básníků "Mladé Čechie". Nebeský se hodně zabýval německou literaturou a seznal, že dva Židé, Börne a Heine, vstoupili na počátku 19. století do německé literatury a začali ze sebe dělat Němce. Nebeský nevěděl, že Börne (vlastním jménem Baruch) i Heine podceňovali a zesměšňovali všechno co bylo německé pod záminkou, že chtějí Němce osvobodit. To ovšem Nebeský nemohl opravdu vědět a proto viděl v družině "Mladého Německa" jen idealisty, kdežto skoro všichni zástupci kroužku stáli pod židovským vlivem. Nebeský se domníval v naprosté neznalosti, že by se česká literatura mohla dostat z kruhu "českých" Židů takového oplodnění, jakého se dostalo německému písemnictví jmény zmíněných dvou Židů. V tom ho utvrzovala činnost židovských básníků z Čech.

Hartmann napsal tehdy "Meč a kalich", Meissner "Žižku" a Kapper se zabýval překladem různých slovanských národních písní do němčiny. Ve svém mladistvém zánění napsal Nebeský v soukromém dopise v roce 1843. "Článek je již hotov. Vyjde v 'Zeitung des Judentums'. Dobrý článek, lamózně psaný. Jistě bude mít účinek. Jestli to už

nyní poněkud čítí u vídeňských Židů. Budu v tom směru pracovat dále. Od Židů by se nám mohlo dostat dobrých sil. Je to lamózní, obdivuhodný národ, plný ducha a činu. Němcům pomohl znamenitě. (!!!) kéž také nám pomohou."

Jak vidět, Nebeský znal Židy velmi málo. - Až do roku 1846 psal Kapper své básně německy. Tehdy je uváděl Nebeský českému čtenářstvu zvláštní poznámkou, v níž upozorňoval na Kapperovy zásluhy o českou literaturu. V "Českých listech" hlásal Kapper emancipaci Židů, svobodu a rovnoprávnost. Dále si stěžoval na nedůvěru k Židům ze strany Čechů, ať prý Žid je synem české země jako každý Čech. "I mou je vlastní vlast vltavská draha! Radostně pro ni vyleju krev!" Tak veršoval Kapper.

Básně v "Českých listech" nadchly Nebeského tak, že v nich viděl manifestaci Židů pro český národ. Nevšiml si však toho, že i v této sbírce vyznává horoucně lásku k židovství a Jerusalemu. - Když dnes čteme Kapperovy verše, cítíme, že to bylo také jen židovské šarlatánství, oděné do roucha básnického.

To výborně vystihl už tehdy Karel Havlíček Borovský, který v "České včele" podrobil Kapperovy verše zdrcující kritice. Roku 1846 napsal, že Kapper je křikoun, který nepocituje, co jako básník zpívá. Jen polovice básni je pročitána, ostatní byly napsány jen kvůli rýmu. Kapper chce za vlast prolévat svou "krev" jen proto, poněvadž potřebuje rým na "slavičí zpěv". Dále vytýkal Havlíček Kapperovi, že jeho poesie je nepravdivá, že jeho vlastenectví není upřímné. Nechtěl ho také uznat Čechem. - Havlíčkovo tvrzení se ukázalo správné v mnohém směru. Tak zejména nevěděl Kapper, zda má psát své básně německy nebo česky - chvilí se tvalil jako Němec, chvilí jako český vlastenec. V roce 1848 nevěděl nic o tom, že je Čechem. Když se pak přestěhoval do Mladé Boleslavi, začal se opět prohlašovat za Čecha. Dle pravdy budiž řečeno, že nebyl (a nemohl být) nikdy upřímně ani Němcem, ani Čechem. Zůstal vždy Židem, a to výstředním Židem, který se přel i se Židy, když měl platit příspěvky židovské náboženské obci.

Havlíček nechtěl, aby se nám Židé věšeli na šosy, protože to dělají z módy a z kšeftu. Stal se tedy básník Nebeský obětí velkého omylu, který nutno konstatovat, aby legenda o českém židovství byla vyvrácena z kořene. - Když se český národ začal hospodářsky osamostatňovat v osmdesátých letech minulého století, obávali se Židé, že by jim unikla kořist a proti nalícili past na český lid. Vzpomněli si na veršování Žida Kappera a zložili v roce 1876 spolek českých akademiků-Židů. Současně vyhlásili tento rok za počátek asimilace Židů k českému národu. Byla to ovšem jen tina, aby český lid i nadále kupoval u Židů. Domnívali se totiž, že český lid udrží v porobě, když budou ze sebe dělat také Čechy.

Jak tato asimilace dopadla, lze ukázat na malém, ale charakteristickém případě:

V roce 1889-1890 bylo z židovských dětí v Praze na českých školách jen 2,6 %.

V roce 1913-1914 stoupló toto procento jen na 19,1 %.

Necelá pětina židovských dětí navštěvovala české školy, ač se Židé honosili kulturní asimilací k našemu národu už od roku 1876.

Po první světové válce se poměry sice změnily, ale příčinou nebylo přesvědčení Židů, nýbrž jejich vypočítavost. Proto dle svého zvyku začali koketovat s českým židovstvím.

Předním činitelem v tak zvaném česko-židovském hnutí byl pardubický lékař Žid Dr. Lev Vohryzek, dále advokát Dr. Jindřich Kohn a Dr. Eduard Lederer. K nim se družili Židé, kteří se před první světovou válkou se skupili kolem realistické skupiny profesora Masaryka, ač v tomto táboře byl zastoupen i druhý směr sionistický. Tak zvaná asimilace k českému národu byla jen komedií, jako byla komedií asimilace k německému národu. Správně bylo již řečeno, že to byli Židé, kteří se postavili mezi Čechy a Němce a kalili svým inlnkářstvím dobrý poměr mezi těmito dvěma národy.

Židé a Československá republika

V bývalého monarchii Rakousko-Uherské žily dva miliony Židů, tedy třikrát tolik než v Německu před první válkou. Rakouský liberalismus byl typický a vyhovoval dobře Židům, kteří dovedli exploatovat výborně liberalistická hesla o rovnosti a svobodě. Protože disponovali velkým kapitálem, pozřeli brzy velký i těžký průmysl. Stali se majiteli latifundií, dostávali do svých rukou banky a tzv. velký tisk. Vídeňský Rothschild se stal faktickým pánem monarchie!

Židé tehdy inklinovali k Vídni - Praha byla pouze jejich filiálkou. Po první světové válce nastala radikální změna v postoji Židů. Takřka přes noc se orientovali na Prahu, protože tušili, že režim v novém čs. státě bude židomilský. U kolébky tohoto státu stálo světové židovstvo, které mělo zájem na tom, aby ve střední Evropě vznikl stát, kde by měli Židé svou baštu. Masaryk a Beneš se zavazali světovému židovstvu, že z ČSR takový stát vytvoří. Proto byla do ústavy dána klauzule o rovnoprávnosti Židů a proto byla celá politika republiky řízena zájmy židovskými a zednářskými. Konkrétně šlo o ústavu o odstavce, týkající se ochrany Židů.

Tehdejší čs. republika se stala asymlem židovských emigrantů a není také náhodné, že se slala v roce 1933 místem sionistického sjezdu, jehož delegáti byli vítáni oficiálními osobnostmi, zejména ministrem zahraničí Benešem.

"Nezapomeňte, že Židé jsou národem nám zcela cizím"

Jan Neruda

"To všechno vodnės čas..."

Ing. Jaromír Thuma, Praha

Kdo z Čechů by neznal jednu z písní Valdemara Matušky, jejíž název jsem použil jako titul článku. Zná ji asi kdekdo, málokdo si však asi položil otázku, co zahrnuje ten pojem "to všechno". Je toho strašně mnoho, co čas odvanul. Něco nenávratně, něco snad jen dočasně. I čas se v životě lidí někdy vrací, i když se to zdá nemožností.

Příkladem čehosi, co také "vodnės čas", jsou "zlaté české ruce". Kdysi platívalo, že všude, kam přišli Češi, se brzy začalo mluvit o jejich zlatých rukách. Nezahrnovalo to však jenom nějaký ten um rukodělný, ale i vynalézavost rozumu a solidní odpovědnost ke všemu, co Češi dělali. Díky tomu byli Češi vítanými odborníky téměř ve všech oborech. Všude kam přišli je předcházelo dobré jméno. A ještě jedna nezanedbatelná vlastnost, je-

jich svobodomyšlnost! Vztah ke svobodě, vycházející z národní hrdosti, ale bez jakýchkoliv prvků nacionalistických či rasistických. Kořeny těchto chvályhodných vlastností musíme hledat v daleké minulosti našich národů, Čechů a Moravanů. Byly časy, kdy Čechy a Morava znamenaly pro celý tehdejší kulturní svět politické a kulturní centrum střední Evropy. Pražská universita, založená Karlem IV., roku 1348, je nejstarší středoevropskou universitou. Byla založena v době, kdy v mnoha okolních zemích lidé ještě žili v hluboké zaostalosti...

Češi své dobré jméno hrdě nesli celým světem a ať žili kdekoli, vždy zůstávali ve svých srdcích Čechy! Kazit se tento náš čistý kredit začal teprve tehdy, když začali u nás své rejdy a intriky rozvíjet hlasatelé bolševických myšlenek, rekrutovaní především z řad lumpenproletariátu. Tito "budovatelé beztrždní společnosti budoucnosti", jak se sami rádi nazývali,

budovali tím, že ničili vše, co lidi spojovalo v národě, vše, co nevyhovovalo jejich mocenským zájmům. Ve jménu toho byli schopni spojit se s kýmoli a podpořit jakékoliv podraznictví. Korunu tomu všemu nasadili v únoru 1948 Gottwaldovi milicionářští hrdlořezi, když se zmocnili násilím vlády nad námi všemi. Dělníka ve svých projevech povyšovali nade vše, ale ve skutečnosti mu brali jakoukoliv identitu a přetvářeli jej jen v poslušného otroka, tvořícího článek řetězu, kterým spoutávali všechny ostatní. Z poctivého dělníka, hrdého na svůj řemeslný um, se záhy stal lajdák, jehož hlavní náplní života se stalo vysedávání na stranických schůzkách a po hospodách. Komunisté v lidech pěstovali nenávisť proti každému kdo něco uměl či znal a svým bolševickým internacionalismem vyháněli z mysli lidí poslední zbytky vlastenectví. Díky tomu u nás začaly mizet ony "zlaté české ruce". Asi je "vodnės čas!"

Vrátí nám čas ten dobrý kredit? Dokážeme se zbavit všeho toho duševního a morálního balastu, který do nás soudruzi nacpali a stane se zase lidmi? Získáme znovu ztracený vřelý hlas dobrých pracovníků a poctivých lidí?

Klaus, Dlouhý a Čalfa chtějí založit kvarteto. Čalfa povíká: - Chybí nám čtvrtý hlas.

Dlouhý povídá: - Zavolejte Komárkovi.

Klaus povídá... a povídá a povídá...

(M.Kantek, Praha 8)

- Viš co je to Klausova dírka?

- To už je starý, to je přece ta poslední dírka, hned za přezkou, na kterou si můžeš utáhnout opasek.

- A viš, co je to Klausova čárka?

- To je prořízlá ta Klausova dírka, aby sis mohl opasek utáhnout ještě o kousek, až ti budou padat kalhoty.

(Z.Frantál, Jablonec)